

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës
Pasqyrat Financiare
më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023
me Raportin e Auditorit të Pavarur

Përmbajtja	Faqe
Raporti i Auditorit të Pavarur	1-2
Pasqyra e gjendjes financiare	3
Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave tjera gjithpërfshirëse	4
Pasqyra e ndryshimeve në ekuitet	5
Pasqyra e rrjedhjes së parasë	6
Shënime për pasqyrat financiare	7 - 56

Raporti i Auditorit të Pavarur

Grant Thornton LLC
Rexhep Mala 18
10000 Pristina
Kosovo
T +383 (0)38 247 801
F +383 (0)38 247 802
E Contact@ks.gt.com
VAT No. 330086000

Për Bordin e Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës

Opinion

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës ("BQK"), të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2023, pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse, pasqyrën e ndryshimeve në ekuitet dhe pasqyrën e rrjedhës së parasë për vitin e përfunduar, si dhe shënimet për pasqyrat financiare, duke përfshirë informacionin për politikatat materiale të kontabilitetit.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare shoqëruese paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të BQK-së më 31 dhjetor 2023, si dhe performancën e saj financiare dhe rrjedhën e parasë për vitin e përfunduar, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF-të).

Baza për Opinion

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA-të). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve janë të përshkruara në mënyrë më të detajuar në paragrafin e raportit tonë Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare. Ne jemi të pavarur nga BQK-ja në pajtim me Kodin e Etikës për Profesionistët Kontabël të Bordit të Standardeve Ndërkombëtare të Etikës për Profesionistët Kontabël (Kodi i BSNEPK), së bashku me kërkesat etike që janë të rëndësishme për auditimin tonë të pasqyrave financiare në Kosovë, dhe ne poashtu kemi përmbushur përgjegjësitë tona të tjera etike në përputhje me këto kërkesa. Ne besojmë që evidenca e auditimit që ne kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të dhënë një bazë për opinionin tonë.

Përgjegjësitë e Menaxhmentit dhe të atyre të ngarkuar me qeverisjen për pasqyrat financiare

Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe prezentimin e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me SNRF-të, dhe për ato kontrole të brendshme, që konsiderohen të nevojshme nga menaxhmenti për të mundur përgatitjen e pasqyrave financiare pa anomali materiale të shkaktuara nga mashtrimi apo gabimi.

Gjatë përgatitjes së pasqyrave financiare, menaxhmenti është përgjegjës për të vlerësuar aftësinë e BQK-së për të vazhduar se përmbushuri parimin e vijimësisë, duke shpalosur, nëse është e zbatueshme, çështjet që kanë të bëjnë me vijimësinë e biznesit dhe duke përdorur parimin kontabël të vijimësisë, përveç kur menaxhmenti ka për qëllim të likuidojë BQK-në ose të ndërpresë aktivitetet, ose nuk ka ndonjë mundësi tjetër përveç se të veprojë në këtë mënyrë.

Personat që janë të ngarkuar me qeverisjen janë përgjegjës për mbikqyrjen e procesit të raportimit financiar të BQK-së.

Përgjegjësia e Auditorit për auditimin e pasqyrave financiare

Qëllimet tona janë që të arrijmë një siguri të arsyeshme lidhur me faktin që pasqyrat financiare në terësi nuk përmbajnë anomali materiale, qoftë si pasojë e mashtrimeve ashtu edhe e gabimeve, dhe lëshimin e një raporti auditimi i cili përmban opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një nivel i lartë i sigurisë, por nuk është garancion i asaj që një auditim i kryer në përputhje me SNA-të, do të identifikojë gjithmonë një anomali materiale kur ajo ekziston. Anomali mund të lindin si rezultat i mashtrimeve ose gabimeve dhe konsiderohen materiale nëse individualisht, ose të bashkuara, mund të pritët në mënyrë të arsyeshme që të ndikojnë në vendimet ekonomike të shfrytëzuesve të pasqyrave financiare, të marra bazuar në këto pasqyra financiare.

Si pjesë e auditimit në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykim profesional dhe ruajmë skepticizëm profesional gjatë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë riskun e anomalive materiale të pasqyrave financiare, si pasojë nga mashtrimet apo edhe si pasojë e gabimeve, dizajnojmë dhe kryejmë procedura të auditimit të cilat i përgjigjen këtyre risqeve dhe marrim evidencë të auditimit të cilat janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar një bazë për opinionin tonë. Risku i mos-zbulimit të një anomalie materiale e cila rrjedhë nga mashtrimi është më i madh sesa i atij që rrjedhë nga gabimi, pasi që mashtrimi mund të përfshijë marrëveshje të fshehta, falsifikime, lëshime të qëllimshme, keqinterpretime, ose shkelje të kontrollit të brendshëm.
- Sigurojmë një njohje të kontrollit të brendshëm, që është relevante me auditimin në mënyrë që të dizajnojmë procedurat e auditimit që janë të përshtatshme me rrethanat, mirëpo jo me qëllim për dhënien e një opinionimi mbi efektivitetin e kontrolleve të brendshme të BQK-së.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave të kontabilitetit të përdorura dhe arsyeshmërinë e vlerësimeve kontabël si dhe shpalosjet e bëra nga menaxhmenti.
- Nxjerrim përfundime në lidhje me përshtatshmërinë e përdorimit të bazës së hipotezës së vijimësisë së kontabilitetit, duke u bazuar në evidencat e auditimit, nëse një pasiguri materiale ekziston në lidhje me ngjarjet ose kushtet që mund të shkaktojnë dyshim të lartë që BQK-ja mund të vazhdojë operimin. Nëse ne vijmë në përfundim se një pasiguri materiale ekziston, ne jemi të detyruar të tërheqim vëmendjen në raportin tonë të auditimit në shpalosjet e pasqyrave financiare ose nëse shpalosjet e tilla janë jo të përshtatshme, të modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona janë të bazuara në evidencat tona të auditimit të siguruar deri në datën e raportit tonë. Sidoqoftë, ngjarjet ose kushtet e ardhshme mund të shkaktojnë që BQK-ja të ndërpresë së pëmbushuri parimin e vijimësisë.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare duke përfshirë informacionet shpjeguese të dhëna, dhe nëse pasqyrat financiare të prezentojnë transaksionet dhe ngjarjet në to në një mënyrë që arrin paraqitjen e drejtë.

Ne komunikojmë me ata që janë të ngarkuar me qeverisjen e Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës, përpos të tjerave, lidhur me qëllimin dhe kohën e planifikuar të auditimit dhe gjetjet e rëndësishme të auditimit, përfshirë ndonjë mangësi të rëndësishme në kontrollet e brendshme që ne mund të identifikojmë gjatë auditimit.

Grant Thornton LLC
Prishtinë,

22 maj 2024

Suzana Stavri,
Auditor ligjor

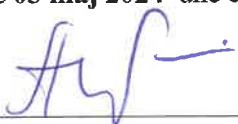
Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Pasqyra e pozicionit financiar

Më 31 dhjetor 2023

Në mijë Euro	Shënim	2023	2022
Pasuritë			
Paraja e gatshme	7	101,932	409,426
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	8	426,077	206,359
Letra me vlerë (Bono thesari dhe Obligacione qeveritare)	9	717,814	666,597
Plasmanet në tregun e parasë	10	205,252	99,950
Mjetet e ndërlidhura me FMN	11	178,261	185,467
Prona dhe pajisjet	12	4,276	4,199
Pasuritë e paprekshme	13	896	1,042
Pasuritë tjera	14	2,476	2,709
Gjithsej pasuritë		1,636,984	1,575,749
Detyrimet			
Detyrime ndaj bankave komerciale në vend	15	590,622	594,281
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN-në	16	184,217	188,640
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	17	511,903	585,784
Detyrime ndaj institucioneve publike dhe komerciale	18	240,202	131,137
Huamarrja/et	19	1,662	1,938
Detyrime të tjera	20	9,222	2,444
Gjithsej detyrimet		1,537,828	1,504,224
Kapitali dhe rezervat			
Kapitali i autorizuar	21	30,000	30,000
Fondi i rezervave	21a	39,507	31,444
Rezerva nga rivlerësimi	21a, 29	2,018	1,529
Fitimet e mbajtura		27,631	8,552
Gjithsej kapitali dhe rezervat		99,156	71,525
Gjithsej detyrimet, kapitali dhe rezervat		1,636,984	1,575,749

Këto pasqyra financiare janë miratuar nga organet vendimmarrëse¹ të Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës më **03 maj 2024** dhe është nënshkruar në emër të tyre nga:

Ahmet Ismaili

Guvernator

Faton Ahmetaj

Drejtor,
Departamenti i Financave

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 33 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

¹ Sipas nenit 34 dhe 59 të Ligjit Nr. 03/L-209 për Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës
Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave tjera gjithpërfshirëse
Më 31 dhjetor 2023

<i>Në mijë Euro</i>	Shënim	2023	2022
Të ardhurat nga interesi			
Të ardhurat nga interesi		34,526	8,574
Shpenzimet nga interesi		(9,350)	(2,668)
Të ardhurat neto nga interesi	22	25,176	5,906
Të ardhurat nga tarifatat dhe ndalesat			
Të ardhurat nga tarifatat dhe ndalesat		4,140	3,760
Shpenzimet nga tarifatat dhe ndalesat		(1,274)	(924)
Të ardhurat neto nga tarifatat dhe ndalesat	23	2,866	2,836
Të ardhurat nga aktiviteti rregullativ dhe të ardhurat tjera operative			
Të ardhurat nga aktiviteti rregullativ	24	7,849	6,954
Të ardhurat nga grantet	20, 25	81	67
Të ardhurat tjera operative	26	19	13
Fitimi / (humbja) nga kursi i këmbimit	29	(182)	542
Të hyrat operative		35,809	16,318
Shpenzimet administrative (operative)			
Shpenzimet personelit	27	(5,588)	(5,127)
Zhvlerësimi dhe amortizimi	12,13	(840)	(829)
Shpenzimet e përgjithshme dhe administrative	28	(1,697)	(1,757)
Shpenzimet administrative (operative)		(8,125)	(7,713)
		27,684	8,605
Rezultati financiar para pritjeve për fitimet / humbjet kreditore			
Provizioni për humbjet e pritura kreditore neto rritja/(zvogëlimi)	4	(53)	(53)
Fitimi / (Humbja) vjetore		27,631	8,552
Të ardhurat e tjera gjithpërfshirëse			
		-	-
Gjithsej të ardhurat gjithpërfshirëse për vitin		27,631	8,552

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 33 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Pasqyra e ndryshimeve në ekuitet

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

	Kapitali	Fondi rezervë	Rezervat e rivlerësimit	Fitimet e mbajtura	Gjithsej
<i>Në mijë Euro</i>					
Gjendja më 1 janar 2022	30,000	26,857	-	6,116	62,973
Transferimi në fondin rezervë	-	4,587	1,529	(6,116)	-
Gjithsej transaksionet e kërkuara me ligj	-	4,587	1,529	(6,116)	-
Fitimi per vitin	-	-	-	8,552	8,552
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	-	-
Gjithsejt të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin	-	-	-	8,552	8,552
Gjendja më 31 dhjetor 2022	30,000	31,444	1,529	8,552	71,525
Gjendja më 1 janar 2023	30,000	31,444	1,529	8,552	71,525
Transferimi në fondin rezervë	-	8,063	489	(8,552)	-
Gjithsej transaksionet e kërkuara me ligj	-	8,063	489	(8,552)	-
Fitimi per vitin	-	-	-	27,631	27,631
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	-	-
Gjithsejt të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin	-	-	-	27,631	27,631
Gjendja më 31 dhjetor 2023	30,000	39,507	2,018	27,631	99,156

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 33 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Pasqyra e rrjedhjes së parasë

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

<i>Në mijë Euro</i>	Shënim	2023	2022
Rrjedhja parave nga aktivitetet operacionale			
Fitimi vjetor		27,631	8,552
Rregullime për:			
Zhvlerësimin	12	555	508
Amortizimin	13	286	321
Të ardhurat nga grantet	25	(81)	(67)
Provizionet për humbjet e pritshme kreditore	4	53	53
Fitimi / humbja neto nga këmbimi valutor	29	182	(542)
Të ardhurat nga interesi	22	(34,526)	(8,574)
Shpenzimet nga interesi	22	9,350	2,668
		3,450	2,919
Ndryshime në bono thesari dhe obligacione qeveritare		(51,881)	(32,633)
Ndryshime në plasmanët në tregun e parasë		75,105	(74,984)
Ndryshime në pasuritë e ndërlidhura me FMN-në		131,205	12,507
Ndryshime në pasuritë tjera		240	(520)
Ndryshime në detyrimet ndaj bankave komerciale		(3,659)	5,182
Ndryshime në detyrimet ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN-në		(128,345)	(11,439)
Ndryshime në detyrimet ndaj institucioneve qeveritare		(73,880)	(22,578)
Ndryshime në detyrimet ndaj institucioneve publike dhe komerciale		109,064	53,745
Ndryshime në detyrimet e tjera		6,814	85
		68,112	(67,716)
Interesa të marra		33,718	6,250
Interesa të paguara		(9,259)	(1,612)
Paraja neto e gjeneruar nga/(përdorur në) aktivitetet operacionale		92,571	(63,078)
Rrjedhja e parave nga aktivitetet investuese			
Blerja e pajisjeve	12	(632)	(147)
Blerja e aseteve të paprekshme	13	(139)	(22)
Paraja neto e përdorur në aktivitetet investuese		(771)	(169)
Rrjedhja e parave nga aktivitetet financuese			
Arkëtimet/(Ripagesat) nga/për huamarrjet	19	(224)	(230)
Arkëtimet nga grantet	20	45	8
Paraja neto e gjeneruar nga aktivitetet financuese		(179)	(222)
Rritja/(zbritja) neto në para dhe ekuivalentet e saj		91,621	(63,469)
Efkti i kursit të këmbimit (në para dhe ekuivalentet e saj)		(189)	304
Paraja dhe ekuivalentët e saj më 1 janar		640,624	703,789
Paraja dhe ekuivalentët e saj më 31 dhjetor	30	732,056	640,624

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 33 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

1. Informacione të përgjithshme

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës (nga këtu e tutje "BQK" ose "Banka Qendrore"), pasardhëse e Autoritetit Qendror Bankar të Kosovës, është një subjekt i pavarur juridik me kompetenca të plota si një person juridik sipas ligjit të aplikueshëm në Republikën e Kosovës. BQK është një subjekt publik i veçantë i cili ka autoritetin për të licencuar, mbikëqyrur dhe rregulluar institucionet financiare në Republikën e Kosovës. Banka vepron në përputhje me Ligjin nr. 03/L-209 "Ligji mbi Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës" të cilit tash e tutje i referohemi si ("Ligji për BQK-në"). Sipas këtij ligji objektivat kryesore të BQK-së janë si vijon:

- të nxisë dhe të mbajë një sistem të qëndrueshëm financiar, duke përfshirë një sistem të sigurt, të shëndetshëm dhe efikas të pagesave.
- të kontribuojë në arritjen dhe mbajtjen e stabilitetit të brendshëm të çmimeve.
- të mbështes politikatat e përgjithshme ekonomike të Qeverisë.

Siç është përshkruar në ligj, BQK duhet të veprojë në përputhje me parimet e një tregu të hapur me një konkurrencë të lirë, duke favorizuar ndarjen efikase të resurseve.

BQK vepron nga zyrat e saj që gjenden në Prishtinë. Adresa e regjistruar e zyrës së BQK-së është si më poshtë:

Rr. Garibaldi nr. 33
Prishtinë, Kosovë.

Bordi i Bankës Qendrore, Bordi Ekzekutiv dhe Guvernatori (organet vendimmarrëse)

Organet vendimmarrëse të BQK-së janë Bordi i Bankës Qendrore, Bordi Ekzekutiv dhe Guvernatori. Sipas nenit 34, paragrafit 2, si dhe dispozitës se përkohshme të nenit 79, paragraf 2, të Ligjit për BQK-në, Bordi i Bankës Qendrore përbëhet nga **katër anëtar jo-ekzekutiv** dhe **Guvernatori** dhe është përgjegjës për mbikëqyrjen e zbatimit të politikave si dhe mbikëqyrjen e administrimit dhe operacioneve të BQK-së.

Më 31 dhjetor 2023, Bordi i Bankës Qendrore përbëhet nga këta anëtarë:

- Bashkim Nurboja – Kryetar i Bordit (anëtar jo-ekzekutiv)
- Ahmet Ismaili – Guvernator
- Nora Latifi Jashari – Anëtare (jo-ekzekutiv)
- Nexhat Kryeziu - Anëtar (jo-ekzekutiv)
- Arta Hoxha - Anëtar (jo-ekzekutiv)

Ndërsa, me 31 dhjetor 2022, Bordi i Bankës Qendrore përbëhej nga këta anëtarë:

- Flamur Mrasori – Kryetar i Bordit (anëtar jo-ekzekutiv)
- Fehmi Mehmeti – Guvernator
- Nora Latifi Jashari – Anëtare (jo-ekzekutiv)
- Bashkim Nurboja - Anëtar (jo-ekzekutiv)
- Nexhat Kryeziu - Anëtar (jo-ekzekutiv)

Nga data 05 shkurt 2023 Kryetar i Bordit është zgjedhur z. Bashkim Nurboja, pas skadimit të mandatit të z. Mrasori. Me datë 29 mars 2023 deri në muaj gusht 2023 Bordi i BQK-së bazuar në nenin 46-të të Ligjit për BQK-në ka marr kompetencat e Bordit Ekzekutiv sipas përkufizimeve të këtij neni. Në muaj gusht 2023, janë zgjedhë organet e reja të Bordit Ekzekutiv dhe anëtarët e Bordit të BQK-së janë ri-kthyer në emërimet përkatëse si anëtar Bordi të BQK-së. Nga muaji gusht 2023 konisderohet së BQK ka pasur funksionale të dy organet vendimmarrëse.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

1. Informacione të përgjithshme (vazhdim)

Përkufizimet e nenit 46-të të Ligjit për BQK-në:

“Neni 46 - Mungesa apo pamundësia relativisht afatgjatë për të vepruar e Bordit Ekzekutiv:

1. Në rast rrethanash të jashtëzakonshme dhe nëse të gjithë anëtarët e Bordit Ekzekutiv mungojnë apo nuk janë në gjendje të veprojnë, posti i Guvernatorit do të merret përkohësisht nga Kryetari i Bordit të Bankës Qendrore. Dy (2) anëtarët jo-ekzekutiv të Bordit të Bankës Qendrore që janë më së gjati në post të tillë si dhe në dispozicion do të marrin përkohësisht postet e Zëvendësguvernatorëve.

2. Në rast se mungesa ose paaftësia për të vepruar e të gjithë anëtarëve të Bordit Ekzekutiv vazhdon për një periudhë prej tre (3) muaj, duhet të krijohen vendet e lira dhe do të zbatohen procedurat për emërim sipas nenit 38 të këtij ligji.”

Bordi Ekzekutiv është përgjegjës për implementimin e politikave të BQK-së dhe të operacioneve të saj. Bordi Ekzekutiv me 31 dhjetor 2023 përbëhet nga Guvernatori, i cili është Kryesues dhe një Zëvendësguvernator (dy pozita te lira si zëvendësguvernator), ndërsa po ashtu me 31 dhjetor 2022 Bordi Ekzekutiv përbëhej nga Guvernatori dhe një u.d. Zëvendësguvernator.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

2. Baza e përgatitjes

a) Deklarata e përputhshmërisë

Pasqyrat financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (“SNRF”).

b) Baza e matjes

Pasqyrat financiare janë përgatitur duke përdorur bazat e matjes të specifikuara nga SNRF-ja për secilin lloj të pasurive, detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Bazat e matjes janë shpalosur më në detaje në politikat kontabël në shënimin 3 më poshtë.

c) Valuta funksionale dhe e prezentimit

Këto pasqyra financiare prezantohen në Euro (“EUR”), e cila është valuta funksionale e BQK-së, përveç nëse është specifikuar ndryshe në ndonjë shënim analitik. Nëse nuk është shënuar ndryshe, informacioni financiar i prezantuar është rumbullakësuar në mijëshen më të afërt.

d) Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Përgatitja e pasqyrave financiare kërkon nga menaxhmenti që të bëjë gjykime, vlerësime dhe supozime që ndikojnë në zbatimin e politikave dhe në shumat e raportuara të pasurive dhe detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Rezultatet faktike mund të ndryshojnë nga ato të vlerësuara.

Vlerësimet dhe supozimet shqyrtohen në bazë të vazhdueshme. Rishikimet e vlerësimeve kontabël njihen në periudhën në të cilën vlerësimi rishikohet dhe në periudhat e ardhshme nëse ato ndikohen. Në veçanti, informatat në lidhje me fushat e rëndësishme të vlerësimit të pasigurisë dhe vendimeve të rëndësishme për zbatimin e politikave kontabël që kanë ndikimin më të konsiderueshëm në shumat e pranuar në pasqyrat financiare janë përkrahur më poshtë në shënimin 5.

Politikat kontabël të paraqitura më poshtë janë zbatuar në mënyrë të qëndrueshme në të gjitha periudhat e prezentuara në këto pasqyra financiare.

e) Rrethanat për performimin e operacioneve të Bankës Qendrore në 2023

Po ashtu viti 2023 është përballur me inflacion në pothuajse të gjitha ekonomitë kryesore në mbarë botën. Por jo aq e theksuar sa viti krahasues. Rritja e inflacionit është rezultat dhe gershetim i disa faktorëve, duke përfshirë masat stimuluese fiskale të marra në përgjigje të efekteve pas pandemisë COVID-19, efektet e luftës në Ukrainë, pastaj efekti nga çmimet e energjisë, dhe kërkesën e fortë të konsumatorëve për mallra dhe shërbime pas hapjes të kufijve dhe lehtësimin e kufizimeve të vendosura gjatë pandemisë dhe pas pandemisë. Si dhe duhet theksuar se inflacioni ka pasur ndikim jo aq të theksuar në aktivitete e BKQ-së në vitin 2023.

Ndërsa nga ana tjetër, pas një periudhe të gjatë me norma të ulëta interesi, normat e interesit janë rritur dukshëm në vitin 2023. Kjo mund të ndikojë në vlerën e aktiveve, detyrimeve dhe shpenzimeve neto të interesit dhe të shkaktojë humbje nga zhvlerësimi në vlerën e aktiveve financiare. Megjithatë, vlera e aseteve financiare të BQK-së nuk ndikohen drejtpërdrejt nga rritja e normave të interesit, përveç rasteve kur ato modifikohen. Ndërsa, ndikimin me të madh rritja e normave në valutën euro e ka pasur të hyrat dhe shpenzimet e interesit, por me efekt pozitiv, praktikisht me një rritje pozitive të zërit *neto të hyrat nga interesi*.

Një trajtim i veçantë i është kushtuar vlerësimit të situatës së re të krijuar në nivel global pas fillimit të luftës në Evropën Lindore (Ukrainë) dhe konfliktit në lindjen e mesme si dhe shtrëngimit të sanksioneve të vendeve perëndimore kundër Federatës Ruse (si SHBA, Britania e Madhe dhe Bashkimi Evropian, një iniciativë së cilës iu përgjigj edhe Kosova). Luftat në fjalë janë akoma aktive, sidoqoftë në periudhën raportues nuk ka pasur ndikim për tu theksuar në aktivitetin e BQK-së, sidoqoftë BQK përmes trupave të saj ka në monitorim të vazhdueshëm efektet potenciale të këtyre ngjarjeve dhe do jetë shumë vigjilente në këtë aspekt, të ndjekë ngjarjet dhe të përgatitet prapakisht për ato.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël

a) Transaksionet në valutë të huaj

Transaksionet në valutë të huaj vlerësohen në valutën funksionale me kursin e këmbimit në datat e kryerjes së transaksioneve. Pasuritë dhe detyrimet monetare të shprehura në valutë të huaj rivlerësohen me kursin zyrtar të këmbimit të asaj date. Fitimi apo humbja nga valutat e huaja për zërat monetarë është diferenca ndërmjet kostove të amortizuara në valutën funksionale në fillim të periudhës, e rregulluar me interesin efektiv dhe pagesat gjatë periudhës, dhe kostove të amortizuara në monedhë të huaj të rivlerësuara me kursin e këmbimit në fund të periudhës. Pasuritë dhe detyrimet jo-monetare në monedhë të huaj që maten me vlerë të drejtë rivlerësohen në monedhë funksionale në kursin e këmbimit në datën kur është përcaktuar ajo vlerë e drejtë. Diferencat nga valutat e huaja që rrjedhin nga rivlerësimi njihen si fitim ose humbje.

b) Të hyrat dhe shpenzimet nga interesi

Të hyrat dhe shpenzimet nga interesi njihen si fitim apo humbje bazuar në metodën e interesit efektiv. Norma e interesit efektiv është norma që zbritet pagesat dhe arkëtimet e pritshme në të ardhmen gjatë jetëgjatësisë së pasurisë ose detyrimit financiar (ose kur është e përshtatshme, për një periudhë më të shkurtër) deri në vlerën kontabël të pasurisë ose detyrimit financiar. Norma e interesit efektiv përcaktohet në njohjen fillestare të pasurisë ose detyrimit financiar dhe nuk rishikohet më pas.

Llogaritja e normës së interesit efektiv përfshin të gjitha komisionet dhe shumat e paguara apo kostot e transaksioneve të pranuar dhe zbritjet apo primet që janë pjesë përbërëse e normës së interesit efektiv.

Kostot e transaksioneve përfshijnë kosto shtesë të ngarkueshme drejtpërdrejtë për blerjen, emetimin apo largimin e një pasurie apo detyrimi financiar. Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi të paraqitura në humbje apo fitim përfshijnë interesat nga pasuritë ose detyrimet financiare me kosto të amortizuar mbi bazën e interesit efektiv.

c) Tarifa dhe komisione

Të hyrat dhe shpenzimet nga tarifat dhe komisionet të cilat janë pjesë përbërëse e normës së interesit efektiv për një mjet apo detyrim financiar, përfshihen në matjen e normës së interesit efektiv.

Të hyrat tjera nga komisionet dhe tarifat, përfshirë tarifat e transaksioneve për llogaritë operative, tarifat e transferimit të fondeve dhe të licencimit njihen në momentin e kryerjes së shërbimeve të lidhura me to. Shpenzime të tjera për komisione dhe tarifa lidhen kryesisht me tarifa transaksionesh dhe shërbimesh të cilat shpenzohen në momentin që shërbimet përfitohen.

d) Përfitimet e punonjësve

BQK aplikon kontributet për sigurimet shoqërore të detyrueshme, që përcaktohen si kontributet pensionale të punonjësve kur ata dalin në pension. Këto kontribute klasifikohen sipas planeve të kontributit të përcaktuara, bazuar në legjislacionin e Kosovës. Kontributet e BQK-së ngarkohen si shpenzim në të ardhura në momentin kur ato ndodhin.

Po ashtu BQK ndan përfitime të punonjësve në baza jubilarë dhe në formë të shumës së paracaktuar në momentin e pensionimit. BQK njih këto shpenzime sipas ndodhjes së këtyre ngjarjeve sipas planeve për përfitime afatgjata.

e) Tatimi dhe shpërndarja e fitimit

BQK-ja është e liruar nga tatimi mbi fitimin sipas Ligjit nr. 03/L-209 të miratuar më 22 korrik 2010. Shih shënimin 4 (f) se si BQK-ja alokon fitimin e saj.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (vazhdim)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare

Pasuritë financiare të BQK-së të përfshira në këto pasqyra financiare klasifikohen si instrumente financiare me kosto të amortizuar (modeli mbaj për të mbledhur) dhe përbëhen nga paraja dhe ekuivalentët e saj, letrat me vlerë, llogaritë e depozitave në bankat jorezidente, asetet e lidhura me FMN dhe pasuritë tjera.

Një pasuri financiare matet me koston e amortizuar nëse i plotëson të dyja kushtet e mëposhtme dhe nuk është përcaktuar si në VDFH (Vlera e drejtë përmes Humbjes së Fitimit):

- pasuria mbahet brenda një modeli biznesi, qëllimi i të cilit është të mbajë pasuritë për të mbledhur flukset monetare kontraktuale; dhe
- kushtet kontraktuale të pasurisë financiare lindin në data të specifikuar tek flukset e parave që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit (SPPI) mbi shumën e mbetur të papaguar.

BQK-ja klasifikon të gjitha detyrimet e saj financiare të matura me koston e amortizuar duke përdorur metodën efektive të normës së interesit. Të ardhurat nga interesi ose shpenzimet e interesit nga detyrimet financiare të matura me koston e amortizuar, njihen në fitim ose humbje.

Detyrimet financiare të matura me kosto të amortizuar përfshijnë detyrimet ndaj bankave vendase, institucioneve qeveritare, subjekteve publike dhe tregtare, për shkak të FMN-së, huazimeve dhe detyrimeve të tjera financiare.

i. Njohja

Në njohjen fillestare, një pasuri financiare klasifikohet si i matur në: koston e amortizuar (KA), vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDAGJ) ose vlerës së drejtë përmes fitimit ose humbjes (VDFH).

Pasuria financiare apo detyrimi financiar fillimisht matet me vlerën e drejtë, të cilës i shtohen, për zë jo me vlerën e drejtë përmes fitimit apo humbjes, kostot e transaksionit që i atribuohen direkt blerjes apo emetimit të tyre.

Siç u përmend më lartë, BQK-ja ka në librat e saj vetëm instrumente financiare me kosto të amortizuar, të cilat plotësojnë kriteret e modelit të mbajtjes për të mbledhur flukset monetare kontraktuale.

ii. Riklasifikimi

Pasuritë financiare të bankës varësisht nga rrethanat respektivisht ndryshimi i modelit të saj të biznesit për administrimin e pasurive financiare mund të ri-klasifikoj këto të fundit edhe pas njohjes fillestare të tyre.

Në qoftë se banka ri-klasifikon një pasuri financiare apo grup të pasurive financiare nga kategoria e matjes me koston e amortizuar tek kategoria e matjes me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, vlera e drejtë e tyre do të matet në datën e ri-klasifikimit. Çdo fitim ose humbje neto që rrjedh nga një diferencë midis koston së amortizuar dhe vlerës së drejtë të aktivitetit financiar njihet në fitim ose humbje.

iii. Ç'regjistrimi

BQK-ja ç'regjiston një pasuri financiare kur skadojnë të drejtat kontraktuale për rrjedhat e parave nga pasuria financiare, ose transferon të drejtat për të marrë rrjedhat e parasë kontraktuale në një transaksion në të cilin në thelb janë transferuar të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së pasurisë financiare ose në të cilat BQK as nuk transferon dhe as mban në masë të madhe të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë dhe nuk mban kontrollin e asetit financiar.

Për ç'regjistrimin e një pasurie financiare, diferencën midis vlerës kontabël të pasurisë (ose vlerës së mbartur të alokuar për pjesën e pasurisë së ç'regjistruar) dhe shumës së (i) vlerësimit të marrë (përfshirë çdo pasuri të re të marrë më pak çdo detyrim të ri supozuar) dhe (ii) çdo fitim ose humbje kumulative që ishte njohur në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse ('OCI') njihet në fitim ose humbje. Çdo interes në pasuritë financiare të transferuara që kualifikohen për ç'regjistrim që është krijuar ose mbajtur nga BQK-ja njihet si pasuri ose detyrim i veçantë.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (në vazhdim)

BQK-ja hyn në transaksione me të cilat transferon asete të njohura në pasqyrën e pozicionit financiar, por mban në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pasurive të transferuara ose një pjesë të tyre. Në raste të tilla, pasuritë e transferuara nuk ç'regjistrohen. Shembuj të transaksioneve të tilla janë kreditimi i letrave me vlerë dhe transaksionet e shitjes dhe të riblerjes.

Në transaksionet në të cilat BQK as nuk mban dhe as transferon në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së një pasurie financiare dhe ai mban kontrollin mbi pasurinë, BQK vazhdon të njohë pasurinë në masën e përfshirjes së tij të vazhdueshme, të përcaktuar në masën tek e cila është e ekspozuar ndaj ndryshimeve në vlerën e pasurisë së transferuar.

BQK-ja ç'regjistron një detyrim financiar kur detyrimet e saj kontraktuale përfundohen ose anulohen, ose skadojnë.

iv. *Ndryshimet në pasuritë dhe detyrimeve financiare*

Nëse kushtet e një pasurie financiare janë modifikuar, BQK vlerëson nëse flukset monetare të pasurisë së modifikuar janë thelbësisht të ndryshme. Nëse flukset e parave janë në thelb të ndryshme, atëherë të drejtat kontraktuale për flukset e parave nga pasuria financiare origjinale konsiderohen të kenë skaduar. Në këtë rast, pasuria fillestare financiare ç'regjistrohet (shiko (iii)) dhe një pasuri e re financiare njihet me vlerën e drejtë.

Nëse flukset e parave të pasurisë së modifikuar të mbartura me kosto të amortizuar nuk janë thelbësisht të ndryshme, atëherë modifikimi nuk rezulton në ç'regjistrim të pasurisë financiare. Në këtë rast, BQK-ja rillogarit vlerën kontabël bruto të pasurisë financiare dhe njeh shumën që lind nga rregullimi i vlerës kontabël bruto si fitim ose humbje e modifikimit në pasqyrën e fitimit ose humbjes. Nëse një modifikim i tillë kryhet për shkak të vështirësive financiare të huamarrësit, atëherë fitimi ose humbja paraqitet së bashku me humbjet nga zhvlerësimi. Në raste të tjera, ai paraqitet si të ardhura nga interesi.

BQK-ja ç'regjistron një detyrim financiar kur kushtet e saj modifikohen dhe flukset e parave të detyrimit të modifikuar janë thelbësisht të ndryshme. Në këtë rast, një detyrim i ri financiar bazuar në kushtet e modifikuara njihet me vlerën e drejtë. Diferenca midis vlerës kontabël të detyrimit financiar të shuar dhe detyrimit të ri financiar me termat e modifikuar njihet në fitim ose humbje. Nëse modifikimi i një detyrimi financiar nuk llogaritet si ç'regjistrim, atëherë kostoja e amortizuar e detyrimit rillogaritet duke zbritur flukset e modifikuara të parasë me normën fillestare të interesit efektiv dhe fitimi ose humbja që rezulton njihet në fitim ose humbje.

v. *Netimi*

Mjetet dhe detyrimet financiare netohen me njëra-tjetrën dhe shuma neto paraqitet në pasqyrën e gjendjes financiare atëherë dhe vetëm atëherë kur BQK-ja ka të drejtën ligjore për të netuar këto shuma dhe ka si qëllim ose t'i shlyejë në një bazë neto ose të realizojë pasurinë dhe të shlyejë detyrimin njëkohësisht.

Të ardhurat dhe shpenzimet paraqiten në bazë neto vetëm atëherë kur lejohet nga standardet kontabël, ose për fitimet dhe humbjet e krijuara nga një grup transaksionesh të ngjashme.

vi. *Matja e kostos së amortizuar*

Kostoja e amortizuar e një mjeti ose detyrimi financiar është vlera me të cilën mjeti ose detyrimi financiar matet në momentin e njohjes fillestare, duke i zbritur pagesat e principalit, plus ose minus amortizimin e akumuluar duke përdorur metodën e interesit efektiv të çdo difference ndërmjet vlerës fillestare të njohur dhe vlerës në maturim, minus çdo zbritje për efekt zhvlerësimi.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (në vazhdim)

vii. Matja e vlerës së drejtë

Vlera e drejtë (reale) është çmimi që do të arkëtohej nga shitja e një pasurie apo që do të paguhej për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt mes pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes.

Kur është e disponueshme, BQK-ja mat vlerën e drejtë të një instrumenti duke përdorur çmimet e kuotuar në një treg aktiv për atë instrument. Një treg konsiderohet si aktiv, nëse çmimet e kuotuar janë të disponueshme në mënyrë të shpejtë dhe të rregullt dhe përfaqësojnë transaksionet që ndodhin aktualisht dhe rregullisht në treg në bazë të vullnetshme midis palëve.

Nëse tregu për instrumentin financiar nuk është aktiv, BQK vendos vlerën e drejtë duke përdorur një teknikë vlerësimi. Teknikat e vlerësimit përfshijnë përdorimin e transaksioneve më të fundit midis palëve të mirë informuara dhe në formë të vullnetshme, (nëse janë të disponueshme), referimin në vlerën e drejtë aktuale të instrumenteve tjera që në thelb janë të njëjta, analizat e zbritjes së rrjedhave të parasë dhe modelet e vlerësimit të çmimit. Teknika vlerësuese e zgjedhur, përdor maksimalisht të dhënat e tregut, mbështetet sa më pak të jetë e mundur në vlerësimet specifike të BQK-së, përfshin të gjithë faktorët që pjesëmarrësit në treg do t'i merrnin parasysh në vendosjen e çmimit dhe janë në përputhje me metodologjitë e pranuar ekonomike për vendosjen e çmimit të instrumenteve financiare. Të dhënat për teknikat vlerësuese paraqesin në mënyrë të arsyeshme pritjet e tregut dhe masat e faktorëve të rrezikut që ekzistojnë në instrumentin financiar. BQK-ja kalibron teknikat vlerësuese dhe i teston ato për vlefshmërinë duke shfrytëzuar çmimet nga transaksionet aktuale të dallueshme të tregut në të njëjtin instrument apo në bazë të të dhënave tjera të dallueshme dhe të disponueshme në treg.

viii. Lejimet e humbjeve

BQK njeh lejimet e humbjeve për humbjet e pritura kreditore "HPK" për pasuritë financiare që maten sipas kostos së amortizuar. BQK-ja vlerëson lejimet e humbjes në një shumë të barabartë me HPK përgjatë jetëgjatësisë së instrumentit, përveç rasteve të mëposhtme për të cilat ato maten si HPK 12-mujore:

- letrat me vlerë të investimeve të borxhit që përcaktohen të kenë rrezik të ulët kredie në datën e raportimit; dhe
- instrumente të tjera financiare për të cilat rreziku i kredisë nuk është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare.

BQK-ja e konsideron një letër me vlerë të borxhit me rrezik të ulët krediti kur vlerësimi i rrezikut të kredisë është ekuivalent me përkufizimin e kuptuar globalisht "shkallë e investimit". ECL 12-mujore janë pjesa e ECL që rezulton nga ngjarjet e mospagimit të një instrumenti financiar që janë të mundshme brenda 12 muajve pas datës së raportimit. Instrumentet financiare për të cilat njihet një ECL 12-mujore referohen si instrumente financiare të Fazës 1.

HPK përgjatë jetëgjatësisë së instrumentit financiar janë HPK që vijnë nga të gjitha ngjarjet e mundshme të paracaktuar gjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar. Instrumentet financiare për të cilat njihet një HPK gjatë gjithë jetëgjatësisë, por që nuk janë të efektuar (dëmtuara) nga humbjet kreditore, klasifikohen të "Faza 2 - Nënperformuese e instrumenteve financiare".

Matja e HPK-së

Modeli i zhvlerësimit të HPK-së është një matje e bazuar në probabilitet dhe përfshin ndikimin e rezultateve të ndryshme të mundshme. Operacionalisht, kjo mund të jetë e vështirë për t'u zbatuar dhe zgjedhja e skenarëve përkatës ekonomik mund të jetë sfiduese.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim)

f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (në vazhdim)

Për implemetimin e hollësishëm të HPK-së BQK-ja përdorë metodën e thjeshtë që shfrytëzon mundësinë e parashikimit të qasjes së humbjes e cila është:

Humbjet e pritura kreditore (HPK) = Vlera a ekspozuar (VE) x Humbja e mundshme e pritur (HP) x Probabiliteti i humbjes së mundshme të pritur (PHP).

VE – Vlera e ekspozuar, është vlera kontabël bruto e pasurive financiare që bien në model për t'u rivlerësuar.

HP - Humbja e pritshme në rast të mospagimit, është pritshmëria se nga vlera e ekspozuar mund të mos kthehet nëse ndodh humbja. BQK-ja është bazuar në gjykimin e brendshëm dhe, gjithashtu është mbeshtetur në disa qasje ndaj rrezikut sipas përcaktimeve të Bazelit për vlerësimin e huamarrësve që dështojnë të mbyllin obligimet.

PHP - Probabiliteti i humbjes së mundshme së pritur, është variabla më e ndjeshme dhe paraqet gjasën e mos pagesës nga pala e tjetër për një periudhë të observuar (12 mujore apo gjate gjithë jetës së instrumentit).

Modeli humbjeve të pritura (HPK) është një vlerësim i ponderuar i humbjeve kreditore dhe vlerësohen si më poshtë:

- pasuritë financiare që nuk janë të provizionuara në datën e raportimit: si vlera aktuale e të gjitha pritjeve me pak të parasë së gatshme (d.m.th. ndryshimi midis rrjedhës së parave të gatshme ndaj BQK-së, në përputhje me kontratën dhe rrjedha e parave që BQK-ja pret të marrë);
- pasuritë financiare që janë vlerësuar sipas humbjeve kreditore të pritura në datën e raportimit: si ndryshim midis vlerës së tyre bruto dhe pritjes së humbjes kreditore për të njëjtat.

g) Paraja dhe ekuivalentët e saj

Për qëllimin e pasqyrës së rrjedhës së parasë, paraja dhe ekuivalentët e saj përfshijnë kartëmonedhat e gatshme, depozita me bankat dhe pasuri financiare shumë likuide me maturitet origjinal për më pak se tre muaj, të cilat janë objekt i një rreziku jo-domethënës të ndryshimeve në vlerën e tyre të drejtë dhe përdoren nga BQK-ja në menaxhimin e detyrimeve afatshkurtra.

Paraja dhe ekuivalentët e saj mbahen në pasqyrën e gjendjes financiare me kosto të amortizuar.

h) Letrat me vlerë të investimeve

Letrat me vlerë të investimeve, të përbëra nga bonot e thesarit dhe obligacionet, fillimisht maten me vlerën e drejtë plus shtesat për kostot e transaksionit direkt dhe më pas maten sipas kostos së amortizuar (mbajtja e pasurive me qëllim arkëtimin e flukseve monetare kontraktuale) duke përdorur metodën efektive të normës së interesit. Të gjitha blerjet dhe shitjet e letrave me vlerë të investimeve njihen në datën e shlyerjes, d.m.th. data kur pasuria është marrë, ose dorëzuar tek pala tjetër.

Kostoja e amortizuar/ mbajtja e pasurive me qëllim arkëtimin e flukseve monetare kontraktuale janë investime në pasuri jo derivative me pagesa fikse ose të përcaktueshme dhe maturim fiks që BQK ka qëllimet pozitive dhe aftësinë për të mbajtur deri në maturim, dhe të cilat nuk janë të caktuara në vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes.

i) Depozitat dhe huamarrjet

Depozitat dhe huazimet fillimisht maten me vlerën e drejtë minus kostot e transaksionit direkt shtesë, dhe më pas maten me koston e tyre të amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

j) Pasuritë dhe detyrimet e lidhura me FMN-në

Zërat e llogarive me FMN-në zakonisht paraqitet në zërat e Bankës Qendrore të anëtarit. Mjetet dhe detyrimet e lidhura me FMN-në fillimisht maten me vlerën e drejtë dhe më pas maten me koston e tyre të amortizuar. Fitimet dhe humbjet nga rivlerësimi i kursit të këmbimit që lindin nga rivlerësimi i mjeteve dhe detyrimeve të FMN-së njihen në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim)

j) Pasuritë dhe detyrimet e lidhura me FMN-në (vazhdim)

Gjate vitit 2023 BQK ka ndryshuar modelin e paraqitjes së zërave të llogarive me FMN-në. BQK-ja ka kaluar nga metoda bruto në mentoden neto dhe si rrjedhojë kerkesat ndaj qeverise dhe detyrimet përkatëse që nderlidhen me llogarinë e notave premtuese² janë hequr nga zërat e bilancit, që nënkupton llogaria notave premtuese (detyrimi) dhe kerksat përkatëse (pasuritë) të saj janë zeruar dhe praktikisht zërat e llogarive me FMN parqiten në metoden neto (të prezentuara në zërat jashtëbilancor). Dallimi qendon në faktin se tani këto vlera të notave premtuese përsëri ne do ti mbajmë por vetëm si zëra jashtë bilancorë (këto ndryshime janë të paraqitura në shenimet 11 dhe 16). Ndryshimi i kësaj politike kontabël paraqitet si me poshtë:

Pasuritë/llogaritë e ndërlidhura me FMN (shenimi 11)

	Kuota me FMN	DVT/SDR Holding	Interesi Akruar	Total_1	Fondet e huazauara nga FMN	Total_2
Saldo fillestare sipas 31 dhjetor 2022	103,491	159,169	1,158	263,818	51,745	315,563
Rregullimi sipas metodës neto	(78,351)	-	-	(78,351)	(51,745)	(130,096)
Saldo e rregulluar 2022 (riparaqitur)	25,140	159,169	1,158	185,467	-	185,467
Saldo sipas 31 dhjetor 2023	24,430	152,619	1,212	178,261	-	178,261

Detyrimet/llogaritë e ndërlidhura me FMN (shenimi 16)

	Llogaria me FMN-në Nr. 1	Llogaria me FMN-në Nr. 2	Llogaria me FMN-në e sigurimit	Shpërndarja DVT/SDR	Interesi Akruar	Total_1	FMN – pjesa e kuotës e paguar nga Qeveria	Total_2
Saldo fillestare 2022	265	6	129,831	168,563	1,201	299,866	18,870	318,736
Rregullimi sipas metodës neto	(265)	-	(129,831)	-	-	(130,096)	-	(130,096)
Saldo e rregulluar 2022(riparaqitur)	-	6	-	168,563	1,201	169,770	18,870	188,640
Saldo 2023	-	6	-	163,802	1,291	165,099	19,118	184,217

² Jane instrumente financiar që qeveria e kosoves ka leshura si zotim mbi detyrimet e ardhshme ndaj FMN-së.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim)

j) Pasuritë dhe detyrimet e lidhura me FMN-në (vazhdim)

Ndryshimet në gjithsej pasuri dhe detyrime

	2022 saldo fillestare	Riklasifikimi në zërat jastëbilancor	2022 saldo e riparaqitur
Pasuritë			
Paraja e gatshme	409,426	-	409,426
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	206,359	-	206,359
Letra me vlerë (Bono thesari dhe Obligacione qeveritare)	666,597	-	666,597
Plasmanet në tregun e parasë	99,950	-	99,950
Mjetet e ndërlydhura me FMN	315,563	(130,096)	185,467
Prona dhe pajisjet	4,199	-	4,199
Pasuritë e paprekshme	1,042	-	1,042
Pasuritë tjera	2,709	-	2,709
Gjithsej pasuritë	1,705,845	(130,096)	1,575,749
Detyrimet			
Detyrime ndaj bankave komerciale në vend	594,281		594,281
Detyrime ndaj llogarive të ndërlydhura me FMN-në	318,736	(130,096)	188,640
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	585,784		585,784
Detyrime ndaj institucioneve publike dhe komerciale	131,137		131,137
Huamarrja/et	1,938		1,938
Detyrime të tjera	2,444		2,444
Gjithsej detyrimet	1,634,320	(130,096)	1,504,224

k) Prona dhe pajisjet

i. Njohja dhe matja

Zërat e pronës dhe pajisjeve paraqiten me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe humbjet e akumuluar nga ndryshimi në vlerë.

Kosto përfshin shpenzime që janë drejtpërdrejt të lidhura me blerjen e mjetit. Kosto e mjeteve të ndërlydhura nga vet BQK-ja përfshin koston e materialeve dhe të fuqisë punëtore të drejtpërdrejt, kosto të tjera që lidhen drejtpërdrejt me sjelljen e mjetit në gjendjen funksionale që ai të jetë i përdorshëm në mënyrën e synuar, dhe kostot e çmontimit dhe lëvizjes së pajisjeve dhe restaurimin e ambientit ku ato janë vendosur.

Programet kompjuterike të blera që janë thelbësore (pjesë përbërëse) për funksionimin e pajisjes përkatëse kapitalizohen si pjesë e asaj pajisjeje.

Kur pjesë të një elementi të pronës dhe pajisjeve kanë jetëgjatësinë e dobishme të ndryshme, ato kontabilizohen si elemente të veçanta (komponentë kryesor) të pronës dhe pajisjes.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim)

k) Prona dhe pajisjet

ii. Kosto pasuese

Kostoja e zëvendësimit të një pjese të një elementi të pronës ose pajisjeve njihet në vlerën e mbartur të elementit nëse është e mundur që përfitime të ardhshme ekonomike nga përdorimi i atij mjeti të rrjedhin në BQK, dhe kostoja e tij mund të matet me besueshmëri. Kostot e servisimit të përditshëm të pronës dhe pajisjes (pasurive afatgjata materiale) njihen në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve në momentin kur ndodhin.

iii. Zhvlerësimi

Zhvlerësimi njihet në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve me metodën lineare përgjatë jetëgjatësisë të secilës pjesë të një elementi të pasurive afatgjata materiale.

Vlerësimi i jetëgjatësisë për periudhën aktuale dhe krahasuese është si më poshtë:

	2023	2022
Investimet në objekte me qira	20 vite	20 vite
Pajisje	5 vite	5 vite
Kompjuterë	3 vite	3 vite
Automjete	5 vite	5 vite

Jetëgjatësia e pajisjeve tjera vlerësohet rast pas rasti. Metoda e zhvlerësimit, jetëgjatësia dhe vlera e mbetur rivlerësohen në datën e raportimit.

l) Asetet e paprekshme

Programet kompjuterike të blera nga BQK-ja njihen me koston historike të zvogëluar për zhvlerësimin e akumuluar dhe humbjet e akumuluar nga ndryshimi në vlerë, nëse ka.

Shpenzimet e mëvonshme për programet kompjuterike kapitalizohen vetëm kur këto shpenzime rrisin përfitimin e ardhshëm ekonomik prej këtij aseti. Të gjitha shpenzimet e tjera njihen në periudhën që ndodhin.

Shpenzimi i amortizimit njihet në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve, bazuar mbi metodën lineare të amortizimit gjatë jetës së dobishme ekonomike të programit kompjuterik, prej datës në të cilën ky program është i gatshëm për përdorim. Jeta e dobishme ekonomike e programeve kompjuterike bazohet në vlerësimin për shfrytëzimin e atij programi pa qenë nevoja për ndonjë përmirësim të madh, aktualisht nga 3 deri në 10 vite.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim)

m) Rënia në vlerë e pasurive jo-financiare

Vlera kontabël e pasurive jo-financiare të BQK-së, rishikohet në çdo datë raportimi për të përcaktuar nëse ka evidenca për ndryshim në vlerë. Nëse ka evidenca të tilla atëherë vlerësohet vlera e rikuperueshme e pasurisë.

Humbje nga rënia në vlerë njihet nëse vlera kontabël e një aseti/pasurie ose e njësisë gjeneruese të parasë tejkalon vlerën e rikuperueshme. Njësia gjeneruese e mjeteve monetare është grupi me i vogël i identifikueshëm i asetëve që gjeneron rrjedhë të parasë që janë të pavarura nga mjetet dhe grupet e tjera. Humbjet nga rënia në vlerë njihen në pasqyrën e të ardhurave. Humbjet nga rënia në vlerë e njësive gjeneruese të parasë shpërmdahen në mënyrë proporcionale midis asetëve të tjera të njësisë (grupi të njësive) në baza proporcionale. Vlera e rikuperueshme e një pasurie ose e njësisë gjeneruese të parasë është më e madhja ndërmjet vlerës së tij në përdorim dhe vlerës së drejtë minus kostot e shitjes. Në vlerësimin e vlerës në përdorim, rrjedhjet e ardhshme të vlerësuara të mjeteve monetare zbriten në vlerën e tyre aktuale duke përdorur një normë zbritjeje para taksave që reflekton vlerësimet aktuale të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe risqet specifike për pasurinë. Humbjet nga rënia në vlerë të njohura në periudhat e mëparshme vlerësohen në çdo datë raportimi për të përcaktuar nëse rënia në vlerë është zbutur ose nuk ekziston më.

Një humbje nga rënia në vlerë anulohet nëse ka pasur ndryshim në vlerësimet e përdorura për përcaktimin e vlerës së rikuperueshme. Humbja nga rënia në vlerë anulohet deri në atë masë sa vlera kontabël e pasurisë nuk tejkalon vlerën kontabël që do të përcaktohej duke i zbritur amortizimin dhe zhvlerësimin, dhe sikur të mos ishte njohur ndonjë humbje nga rënia në vlerë.

n) Detyrimet financiare

Burimet e financimit të BQK-së janë depozitat nga institucionet ndërkombëtare, qeveritare, publike, bankare dhe institucione të tjera financiare. Detyrimet financiare maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e normës së interesit efektiv.

o) Të ardhurat nga grantet

Grantet qeveritare njihen fillimisht si të ardhura të shtyra kur ekziston një siguri e arsyeshme se ato do të merren dhe se BQK-ja do t'i përmbahet kushteve lidhur me grantin. Grantet që BQK-ja përfiton për shpenzime njihen si fitim ose humbje në baza sistematike në të njëjtat periudha në të cilat njihen shpenzimet. Grantet që BQK-ja përfiton për koston e një aseti njihen në fitim ose humbje në baza sistematike përgjatë jetës së përdorimit të asetit.

p) Pagat e financuara nga donatorët

Individë të caktuar të angazhuar në BQK janë ekspertë ndërkombëtar të caktuar dhe financiar për një afat të shkurtër nga organizatat ndërkombëtare. Financimi nga këto organizata ndërkombëtare ndër të tjera përfshin, por nuk kufizohet në pagesën e pagave të këtyre ekspertëve ndërkombëtar. Duke qenë se kjo ndihmë i paguhet personave të caktuar drejtpërdrejt nga organizatat ndërkombëtare, nivelet e pagesës nuk janë të njohura dhe as nuk janë të përfshira në këto pasqyrat financiare.

q) Provizionet

Provizioni njihet nëse, si rezultat i ngjarjeve që kanë ndodhur në të kaluarën, BQK-ja ka detyrime aktuale ligjore ose konstruktive që mund të vlerësohen në mënyrë të besueshme, dhe është e mundshme që një dalje e parave apo të mirave ekonomike do të kërkohej për të shlyer detyrimin. Provizionet përcaktohen duke e zbritur rrjedhjen e ardhshme të parasë me një normë para tatimit e cila reflekton vlerësimin aktual të tregut për vlerën kohore të parasë dhe kur është e përshtatshme, rreziqet specifike për detyrimet.

Provizioni për kontrata të ngarkuara njihet kur përfitimet e pritura për t'u nxjerrë nga BQK-ja nga kontrata janë më të vogla se kostoja e pashmangshme e realizimit të detyrimeve sipas kontratës. Provizioni matet në vlerën aktuale me më të voglën midis koston së pritshme të ndërprerjes së kontratës dhe koston së pritshme neto të vazhdimin të kontratës. Përpara se të njihet një provizion, BQK njih çdo humbje nga rënia në vlerë e asetit të lidhur me atë kontratë.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politikat e rëndësishme kontabël (në vazhdim)

r) Ndryshimet në politikat dhe shpalosjet kontabël

(i) Standardet dhe interpretimet efektive për periudhën aktuale

Ndryshimet e mëposhtme të standardeve ekzistuese të publikuara nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit që kanë hyrë në fuqi për periudhën raportuese:

- **SNRF 17 "Kontratat e Sigurimeve"** (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2023),
- **Ndryshimet në SNK 1 "Prezentimi i Pasqyrave Financiare" dhe Formulimi praktik SNRF 2 "Gjykimi i materialitetit"**- Shpalosja e politikave kontabël (efektive për periudhat që fillojnë më ose pas 1 janarit 2023),
- **Ndryshimet në SNK 8 "Politikat Kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet"** - Përkufizimi i vlerësimeve kontabël (efektive për periudhat që fillojnë më ose pas 1 janarit 2023),

Aplikimi i këtyre standardeve, ndryshimeve dhe interpretimeve nuk ka pasur ndonjë ndikim të material në pasqyrat financiare të Bankës Qendrore në periudhën raportuese.

(ii) Standardet dhe interpretimet nuk kanë datë efektive në periudhën e raportimit

Sikurse në datën e autorizimit të këtyre pasqyrave financiare, standardet e mëposhtme, rishikimet dhe interpretimet janë botuar nga BSNK, por ende nuk janë efektive për periudhën e raportimit dhe si të tilla nuk janë aplikuar akoma nga Banka Qendrore:

- **Ndryshimet në SNK 1 "Prezantimi i Pasqyrave Financiare"** - Klasifikimi i detyrimeve si detyrime afat-shkurtra ose detyrime afat-gjata (efektive për periudhat që fillojnë më ose pas 1 janarit 2024),
- **Ndryshimet në SNK 1 "Prezantimi i Pasqyrave Financiare"** – Detyrimet afatgjata me marrëveshje (efektive për periudhat që fillojnë më ose pas 1 janarit 2024),
- **Ndryshimet në SNRF 16 "Qiratë"** – Detyrimi i qirasë në një shitje dhe marrje sërish me qira (efektive për periudhat që fillojnë më ose pas 1 janarit 2024),
- **Ndryshime në SNK 7 dhe SNRF 7 "Pasqyra e fluksit të mjeteve monetare" dhe "Shpalosjet për instrumentet financiare: Dhënia e informacioneve shpjeguese"** – Ndryshimet në lidhje me rritjen e dhënies së informacioneve shpjeguese kërkesat për të rritur transparencën e marrëveshjeve financiare të furnizuesve dhe efektet e tyre në detyrimet e një njësie ekonomike, flukset monetare dhe ekspozimin ndaj rrezikut të likuiditetit (efektive për periudhat e raportimit vjetor që fillojnë më ose pas datës 1 janar 2024);

Banka Qendrore ka zgjedhur të mos aplikoj këto standarde, rishikime dhe interpretime përpara datës së tyre efektive. Banka Qendrore parashikon që aplikimi i këtyre standardeve, rishikimet dhe interpretimet nuk do të ketë një ndikim të rëndësishëm në pasqyrat financiare të Bankës Qendrore.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar

a) Hyrje dhe vështrim

BQK është ekspozuar ndaj rreziqeve të mëposhtme nga zhvillimi i aktiviteteve të saj dhe po ashtu edhe nga përdorimi i instrumenteve financiare:

- Rreziku kreditor
- Rreziku operacional
- Rreziku i likuiditetit
- Rreziku i tregut

Ky shënim paraqet informacion lidhur me ekspozimin e BQK-së ndaj rreziqeve të mësipërme, objektivave, politikave dhe procedurave të BQK-së për matjen dhe menaxhimin e rrezikut si dhe administrimi aktiviteteve dhe po ashtu edhe të kapitalit nga BQK-ja. Shënime të tjera sasiore dhe cilësore janë përfshirë përgjatë këtyre pasqyrave financiare.

Struktura e menaxhimit të rrezikut

Mbikëqyrja e administrimit e aktiviteteve të BQK-së (përfshirë edhe menaxhimin e rrezikut) është përgjegjësi e Bordit të Bankës Qendrore. Bordi Ekzekutiv ka përgjegjësinë t'i identifikojë dhe t'i vlerësojë rreziqet dhe të hartojë plane, që në rast të papriturash në të ardhmen, të sigurohen vazhdimësia e veprimtarive dhe siguria e Bankës Qendrore. Menaxhmenti i BQK-së raporton rregullisht (në baza tremujore) nëpërmjet Departamentit për Menaxhimin e Rrezikut dhe Bordit Ekzekutiv të BQK-së tek Bordi i BQK-së mbi praktikën e administrimit dhe të menaxhimit të rrezikut. Bordi Ekzekutiv, Komiteti i Investimeve dhe Departamenti për Menaxhimin e Rrezikut e kanë për detyrë në kordinim me njësitë organizative të bëjnë hartimin dhe monitorimin e politikave të administrimit dhe të menaxhimit të rrezikut të BQK-së. Këto politika zbatohen më pas nga njësitë përkatëse organizative.

Politikat e administrimit dhe të menaxhimit të rrezikut të BQK-së janë krijuar për të identifikuar dhe analizuar rreziqet me të cilat përballet BQK-ja, si dhe të vendos kufizime dhe kontroll të duhur për rreziqe, dhe të monitoroj rreziqet dhe respektimin e limiteve të vendosura. Politikat dhe sistemet e menaxhimit të rrezikut rishikohen rregullisht në mënyrë që të reflektojnë ndryshimet në kushtet, produktet dhe shërbimet e ofruara të tregut. BQK-ja, me anë të trajnimeve, standardeve dhe procedurave të administrimit, synon të zhvilloj një mjedis kontrolli efektiv dhe të disiplinuar, në të cilin të gjithë punonjësit të jenë të vetëdijshëm për rolet dhe detyrimet e tyre.

Komiteti i Auditimit të BQK-së po ashtu është përgjegjës për monitorimin dhe rishikimin e pajtueshmërisë me politikën dhe procedurat e administrimit të rrezikut, si dhe për rishikimin e mjaftueshmërisë së strukturës së administrimit të rrezikut lidhur me rreziqet që përballet BQK-ja. Komiteti i Auditimit të BQK-së ndihmohet në kryerjen e detyrave të tij nga Departamenti i Auditimit të Brendshëm. Auditimi i Brendshëm ndërmerr auditime të kontrolleve dhe të procedurave të administrimit të rrezikut në mënyrë të rregullt dhe të rastësishme (ad-hoc), rezultatet e të cilave raportohen përmes Shefit të Auditimit të Brendshëm tek Komiteti i Auditimit, pastaj te Bordi i BQK-së.

b) Rreziku kreditor

Rreziku kreditor është rreziku i humbjes financiare për BQK-në nëse një palë kontraktuese e instrumenteve financiare dështon t'i përmbush detyrimet kontraktuale të saj, dhe mund të rrjedh kryesisht nga investimet e BQK-së në letra me vlerë dhe depozita (në tregjet e parasë apo llogari rrjedhëse) në banka të tjera. BQK për qëllime të raportimit të menaxhimit të rrezikut të kredisë, BQK-ja konsideron dhe konsolidon të gjithë elementët e ekspozimit të rrezikut të kredisë (siç është rreziku i vonësës së detyrimeve individuale, rreziku i vendit dhe sektorit).

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

b) Rreziku kreditor (vazhdim)

Menaxhimi i rrezikut kreditor

i. Investimet dhe ekspozimi ndaj rrezikut kreditor në BQK

BQK-ja e kufizon ekspozimin e saj ndaj rrezikut të kreditimit duke investuar vetëm në letra të lëshuara nga qeveritë e vendeve të BE-së dhe duke pasur depozita pranë bankave të huaja, detyrimet afatshkurtra të cilave i janë vlerësuar në një nga dy kategoritë më të larta nga agjencitë ndërkombëtare të njohura për vlerësimin e rrezikut të kreditimit. Duke pasur parasysh vlerësimet e larta kreditore, menaxhmenti nuk pret që ndonjë nga palët kontraktuese të dështojë në përmbushjen e detyrimeve të veta.

Menaxhimi i rrezikut bëhet përmes:

- Kufizimit të fushëveprimit dhe kohëzgjatjes së instrumenteve financiare,
- Kufizimit të emetuesve të palëve, me vlerësim të pranueshëm kredie për klasën e investimit dhe me lartë,
- Kufizimit të shumës dhe përqendrimit maksimal me palët.

ii. Ekspozimi ndaj rrezikut kreditor

Ekspozimi ndaj rrezikut kreditor më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022, paraqitet nga vlera e bartur e llogarive rrjedhëse me bankat e huaja, letrave me vlerë (Bono të thesarit dhe Obligacione) dhe depozitave me bankat (përfshirë ato rezidente dhe jo rezidente). Për detaje mbi ekspozimin referohuni edhe te shënimet 8, 9 dhe 10.

Vlerësimi kreditor për instrumentet financiare që BQK ka ekspozim për periudhën që përfundon me 31 dhjetor 2023 është prej AAA deri BBB-/ Aaa deri Baa3/AAA deri BBB-.

Tabela në vijim paraqet vlerat bartëse të ekspozimit ndaj rrezikut kreditor të ndara sipas rangimit kreditor dhe të shprehura edhe pjesmarrja në përqindje me gjithsej.

Shpërndarja sipas llojit dhe vlerësimit kreditor

31 dhejtor 2023						
Rangimi kreditor (S&P/Moody's/Fitch)	Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	Plasmanet në tregun e parasë	Letra me vlerë (Bono thesari dhe Obligacione qeveritare)	Llogaritë e ndërlidhura me FMN (DVT dhe shfrytëzimi i fondeve)	Gjithsej vlera bartëse	% e peshës me gjithsej
AAA/Aaa/AAA	387,109	180,216	143,867	-	711,192	46.59%
AA+/Aa1/AA+	-	-	129,489	-	129,489	8.48%
AA/Aa2/AA	-	-	-	-	-	0.00%
AA-/Aa3/AA-	-	-	190,575	-	190,575	12.48%
A+/A1/A+	6,023	-	-	-	6,023	0.39%
A/A2/A	21,178	-	15,658	-	36,836	2.41%
A-/A3/A-	10,534	25,064	200,755	-	236,353	15.48%
BBB-/Baa3/BBB-	-	-	37,836	-	37,836	2.48%
N/A (pa vlerësim - IFN)	-	-	-	178,261	178,261	11.68%
Gjithsej	424,844	205,280	718,180	178,261	1,526,565	100.00%

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

b) Rreziku kreditor (vazhdim)

Shprendarja sipas llojin dhe vlerësimit kreditor

31 dhejtor 2022						
Rangimi kreditor (S&P/Moody's/Fitch)	Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	Plasmanet në tregun e parasë	Letra me vlerë (Bono thesari dhe Obligacione qeveritare)	Llogaritë e ndërlidhura me FMN (DVT dhe shfrytëzimi i fondeve)	Gjithsej vlera bartëse	% e peshës me gjithsej
AAA/Aaa/AAA	205,718	54,956	168,864	-	429,538	37.07%
AA+/Aa1/AA+	-	-	61,222	-	61,222	5.28%
AA/Aa2/AA	-	-	59,988	-	59,988	5.18%
AA-/Aa3/AA-	-	-	51,308	-	51,308	4.43%
A+/A1/A+	138	-	52,379	-	52,517	4.53%
A/A2/A	330	-	15,810	-	16,140	1.39%
A-/A3/A-	214	45,050	218,415	-	263,679	22.75%
BBB-/Baa3/BBB-	-	-	38,973	-	38,973	3.36%
N/A (pa vlerësim - IFN)	-	-	-	185,467	185,467	16.00%
Gjithsej	206,400	100,006	666,959	185,467	1,158,832	100.00%

Asnjë nga ekspozimet e BQK-së nuk është në vonesë. BQK-ja nuk mban asnjë kolateral apo ndonjë element tjetër avancues kreditor kundrejt ekspozimit ndaj rrezikut të kreditor.

Kriteret themelore të përcaktimit të ekspozimit janë vlerësimi kreditor. Vlerësimi kreditor merret nga agjensitë për vlerësim kreditor. Klasifikimi kreditor minimal i lejuar për investim në afat të shkurtër është P-2 (Moody's) ose A-2 (Standard & Poor's), ndërsa në afat të gjatë është Baa2 (Moody's) ose BBB (Standard & Poor's).

Ne rastet e jashtëzakonshme në pamundësi të realizimit të kthimeve pozitive, lejohet ekspozim i investimeve përmes klasifikimit afatshkurtër kreditor të emetuesit P-3 (Moody's) apo A-3 (Standard & Poor's) dhe klasifikimit afatgjatë kreditor të emetuesit Baa3 (Moody's) apo BBB-(Standard & Poor's).

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

b) Rreziku kreditor (vazhdim)

Modeli i dëmtimit të pasurive financiare në bazë të karakteristikave të përbashkëta të rrezikut kreditor respektivisht ndryshimeve në rrezik kreditor që nga njohja fillestare e pasurive financiare përcakton tre faza në modelin e vlerësimit të humbjeve të pritshme kreditore. Këto faza mund të përmbliidhen si më poshtë:

1. Faza 1 (Performuese) e shpërndarjes së ekspozimit - pasuritë financiare të cilat trajtohen si ekspozim me rrezik të ulët ose të mesëm përfshihen në këtë fazë në njohjen fillestare. Bazuar në procedurat e brendshme të BQK-së, nuk lejohet të investohet në ekspozime me rrezik të lartë kreditor. Bazuar në këtë, çdo investim në njohjen fillestare alokohet në Fazë 1 të ekspozimit.
2. Faza 2 (Nën-performuese) e shpërndarjes së ekspozimit - nëse kemi një rritje të konsiderueshme të rrezikut kreditor që nga njohja fillestare, pasuria financiare e cila ndodhet në fazën 1, transferohet në fazën 2.
3. Faza 3 (Jo-performuese) e shpërndarjes së ekspozimit - transferimi në fazën 3 bëhet vetëm atëherë kur ka evidenca objektive që klienti do të dështon në përmbushje të obligimeve.

Vlerësimi bëhet në njohjen fillestare dhe në datën e periudhës së raportimit. Modeli i përdorur për fazën 1 të shpërndarjes është baza 12 mujore e jetëgjatësisë, por mund të varet nga niveli i përbërë i ekspozimit kreditor nëse BQK ka ndryshime të rëndësishme në rritjen e rrezikut kreditor dhe në portofolin e provizionut të pasurive financiare.

Ndryshimi i ndjeshëm në rritjen e rrezikut të kredisë si kriter për të kaluar nga faza 1 në fazën 2, kur ai kalon nga klasa e investimit në klasën jo-investuese të shkallës së rankimit kreditor të përberjessë një portofoli.

Definicioni i dështimit:

Kriteret e dështimit duhet të bazohen në provat objektive të:

- Debitorëve, me vështirësi të konsiderueshme financiare,
- Kur është fjala për shkelje të detyrimeve kontraktuale, në lidhje me kryegjënë dhe interesin,
- Kur të ndodhë ndonjë ristrukturim të kushteve ekzistuese të përmbushjeve të detyrimit nga një instrument financiar,
- Dëshmi/probabilitet i qartë që debitori po kalon në falimentim dhe/ose likudim,
- Shenjat e të qenit jo aktiv në tregtim (në tregjet financiare).

Në tabelën në vijim paraqiten vlerat e ekspozimit në nivel të fazave. Në datën e raportimit nuk kemi ndonjë ndryshim material në rrezik kreditor që nga njohja fillestare prandaj të gjitha pasuritë financiare janë në fazën 1.

	2023 ³			2022		
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Faza 1	Faza 2	Faza 3
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	424,844	-	-	206,400	-	-
Letrat me vlerë (Bono thesari dhe Obligacione qeveritare)	718,180	-	-	666,959	-	-
Plasmanët në tregun e parasë	205,280	-	-	100,006	-	-
Vlera bartëse bruto	1,348,304	-	-	973,365	-	-
Humbjet e pritura kreditore (HPK)	(512)	-	-	(459)	-	-
Neto vlera bartëse	1,347,792	-	-	972,906	-	-

³ Në vitin raportues (2023) dhe as në vitin krahasues nuk janë të përfshira instrumentet financiare për llogaritë e ndërlidhura me FMN (IMF), pasi vlerësimi/pritshmëria është se ky grup nuk është ekspozim që mbart në vete lejime për humbje të pritura kreditore (HPK).

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

b) Rreziku kreditor (vazhdim)

Lëvizjet e HPK përkatëse për pasuritë financiare ku BQK ka ekspozim janë si më poshtë:

	2023			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2023	459	-	-	459
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK (zvogëlimi) / rritja për vitin	53	-	-	53
Ndikimi në fund të vitit i HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç' regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet HPK-së	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Më 31 dhjetor 2023	512	-	-	512
	2022			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2022	406	-	-	406
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK (zvogëlimi) / rritja për vitin	53	-	-	53
Ndikimi në fund të vitit i HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç' regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet HPK-së	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Më 31 dhjetor 2022	459	-	-	459

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

c) Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit është rreziku që BQK-ja të ketë vështirësi në përmbushjen në kohë të duhur të obligimeve që rrjedhin nga detyrimet e saj financiare.

Menaxhimi i rrezikut të likuiditetit

Qëndrimi i BQK-së në menaxhimin e likuiditetit është të sigurojë, sa të jetë e mundur, që vazhdimisht të ketë likuiditet të mjaftueshëm për të përmbushur me kohë detyrimet, si në kushte normale ashtu edhe në ato të pafavorshme, pa pësuar humbje të papranueshme apo duke rrezikuar dëmtimin e reputacionit të BQK-së.

Politikat e monitorimit dhe adresimit të rrezikut të likuiditetit janë të vendosura nga Bordi Ekzekutiv i BQK-së. BQK-ja menaxhon rrezikun e likuiditetit duke investuar në depozita afatshkurtra me bankat jo-rezidente dhe duke mbajtur shuma të mjaftueshme të mjeteve monetare në kasafortat e saj. Politikat e menaxhimit të likuiditetit janë të vendosura në një mënyrë të tillë që edhe në kushte të keqësura BQK-ja të jetë në gjendje të përmbushë detyrimet e saj. Pozicioni ditur i likuiditetit monitorohet dhe testime të rregullta të likuiditetit kryhen nën skenarë të ndryshëm si për kushte të tregut normale ashtu edhe për ato më të vështira. Të gjitha politikat dhe procedurat e likuiditetit iu nënshtrohen rishikimit dhe aprovimit të menaxhmentit të BQK-së. Raportet mujore që mbulojnë pozicionin e likuiditetit të BQK-së i paraqiten rregullisht anëtarëve të Komitetit të Investimeve nga Departamenti i Menaxhimit të Mjeteve.

Ekspozimi ndaj rrezikut të likuiditetit

Maturiteti i mbetur kontraktual për pasuritë dhe detyrimet financiare, më përjashtim të pagesave të ardhshme të interesit:

31 dhjetor 2023	Shënim	Neto vlera e bartur	Më pak se 1 muaj	1-3 muaj	3 muaj deri në 1 vit	1 vit deri në 5 vite	mbi 5 vite
<i>Pasuritë jo-derivative</i>							
Paraja e gatshme		101,932	101,932	-	-	-	-
Llogaritë rrjedhëse në bankat e huaja	8	426,077	426,077	-	-	-	-
Letrat me vlerë	9	717,814	42,170	74,273	267,436	333,935	-
Plasmanët në tregun e parasë	10	205,252	130,184	75,068	-	-	-
Llogaritë në FMN	11	152,619	152,619	-	-	-	-
		1,603,694	852,982	149,341	267,436	333,935	-
<i>Detyrimet jo-derivative</i>							
Ndaj bankave komerciale në vend	15	(590,622)	(590,622)	-	-	-	-
Ndaj llogarive të lidhura me FMN	16	(163,802)	-	-	-	-	(163,802)
Ndaj institucioneve qeveritare	17	(511,903)	(511,903)	-	-	-	-
Ndaj institucioneve publike dhe komerciale	18	(240,202)	(240,202)	-	-	-	-
Nga huamarrja/et	19	(1,662)	-	-	(222)	(886)	(554)
Detyrime tjera vendore	20	(758)	(758)	-	-	-	-
		(1,508,949)	(1,343,485)	-	(222)	(886)	(164,356)
		94,745	(490,503)	149,341	267,214	333,049	(164,356)

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

c) Rreziku i likuiditetit

31 dhjetor 2022

	Shënim	Neto vlera e bartur	Më pak se 1 muaj	1 deri ne 3 muaj	3 muaj deri ne një vit	1-5 vite	mbi 5 vite
<i>Pasuritë jo-derivative</i>							
Paraja e gatshme		409,426	409,426	-	-	-	-
Llogaritë rrjedhëse në bankat e huaja	8	206,359	206,359	-	-	-	-
Letrat me vlerë	9	666,597	-	51,407	140,605	456,480	18,105
Plasmanët në tregun e parasë	10	99,950	14,799	40,069	45,082	-	-
Llogaritë në FMN	11	159,169	159,169	-	-	-	-
		1,541,501	789,753	91,476	185,687	456,480	18,105
<i>Detyrimet jo-derivative</i>							
Ndaj bankave komerciale në vend	15	(594,281)	(594,281)	-	-	-	-
Ndaj llogarive të lidhura me FMN	16	(168,563)	-	-	-	-	(168,563)
Ndaj institucioneve qeveritare	17	(585,784)	(585,784)	-	-	-	-
Ndaj institucioneve publike dhe komerciale	18	(131,137)	(131,137)	-	-	-	-
Nga huamarrja/et	19	(1,938)	-	-	-	-	(1,938)
Detyrime tjera vendore	20	(756)	(756)	-	-	-	-
		(1,482,459)	(1,311,958)	-	-	-	(170,501)
		59,042	(522,205)	91,476	185,687	456,480	(152,396)

Për administrimin e rrezikut të likuiditetit që rrjedh nga detyrimet financiare, BQK-ja mban mjete likuide që përfshijnë para dhe ekuivalentë të saj dhe letra me vlerë për të cilat ekziston një treg aktiv dhe likuid.

4. Menaxhim i rrezikut financiar (vazhdim)

d) Rreziku i tregut

Rreziku i tregut është rreziku që ndryshimet që përhapen në çmimet e tregut, si normat e interesit, çmimet e kapitalit, normat e kursit të këmbimit dhe kredisë (që nuk lidhen me ndryshimet në gjendjen kreditore të huamarrësit/emetuesit) do të ndikojë në të ardhurat e BQK-së apo vlerën e instrumenteve financiare të mbajtur nga ajo. Objektivi i administrimit të rrezikut të tregut është të menaxhoj dhe kontrolloj ekspozimin ndaj rrezikut të tregut brenda parametrave të pranueshëm, ndërkohë që optimizon kthimin e investimeve.

Menaxhimi i rreziqeve të tregut

Operacionet e BQK-së i nënshtrohen rrezikut të luhatjes së normave të interesit në atë masë që pasuritë dhe detyrimet që bartin interes maturohen ose riçmohen në kohë apo shuma të ndryshme. Mjetet dhe detyrimet me norma të ndryshueshme janë të ekspozuara ndaj rrezikut bazë, i cili është ndryshimi në karakteristikat e ri-çmimit të indekseve të shumëllojshme me norma të ndryshueshme.

Veprimtaritë e menaxhimit të rrezikut synojnë të optimizojnë të ardhurat neto nga interesi bazuar mbi nivelet e normave të interesit të tregut konsistent me strategjitë e veprimit të BQK-së. Ekspozimi i BQK-së ndaj rrezikut të tregut lidhet vetëm me portofolet jo të tregtueshme.

Ekspozimi ndaj rrezikut të normës së interesit - portofolet jo të tregtueshme

Rreziku kryesor ndaj të cilit portofolet jo të tregtueshme janë ekspozuar është rreziku i humbjes nga luhatja e rrjedhjeve të ardhshme të parasë apo e vlerave të drejta të instrumenteve financiare për shkak të një ndryshimi në normat e tregut. Rreziku i normës së interesit kryesisht menaxhohet duke monitoruar diferencat midis normave të interesit dhe duke pasur limite paraprakisht të miratuara për intervalet e rivlerësimit. Komiteti i investimeve është autoriteti që monitoron zbatimin e këtyre limiteve.

Një përmbledhje e pozicionit të BQK-së lidhur me diferencën midis normave të interesit të portfolios jo të tregtueshme paraqitet tabelën e mëposhtme.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziqet e tregut (vazhdim)

Ekspozimi ndaj rrezikut të normës së interesit - portofolet jo të tregtueshme

31 dhjetor 2023	Shënim	Neto vlera e	Më pak se	3-6	6-12	1-5 vite	mbi 5 vite
		bartur	3 muaj	muaj	muaj		
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	8	426,077	426,077	-	-	-	-
Letra me vlerë (obligacione dhe bono thesari)	9	717,814	116,443	103,538	163,899	333,934	-
Plasmanët në tregun e parasë	10	205,252	205,252	-	-	-	-
Mjete në llogaritë e ndërlidhura me FMN	11	152,619	152,619	-	-	-	-
Gjithsej		1,501,762	900,391	103,538	163,899	333,934	-
Detyrime ndaj bankave vendase	15	(590,622)	(590,622)	-	-	-	-
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN	16	(163,802)	-	-	-	-	(163,802)
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	17	(511,903)	(511,903)	-	-	-	-
Detyrime ndaj entiteteve tregtare dhe publike	18	(240,202)	(240,202)	-	-	-	-
Nga huamarrja /et	19	(1,662)	-	-	-	-	(1,662)
Detyrime të tjera vendase	20	(758)	(758)	-	-	-	-
Gjithsej		(1,508,949)	(1,343,485)	-	-	-	(165,464)
Ndryshimi		(7,187)	(443,094)	103,538	163,899	333,934	(165,464)

31 dhjetor 2022	Shënim	Neto vlera e	Më pak se	3-6	6-12	1-5 vite	mbi 5 vite
		bartur	3 muaj	muaj	muaj		
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	8	206,359	206,359	-	-	-	-
Letra me vlerë (obligacione dhe bono thesari)	9	666,597	-	10,109	34,499	567,624	54,365
Plasmanët në tregun e parasë	10	99,950	24,774	30,094	35,090	9,992	-
Mjete në llogaritë e ndërlidhura me FMN	11	159,169	159,169	-	-	-	-
Gjithsej		1,132,075	390,302	40,203	69,589	577,616	54,365
Detyrime ndaj bankave vendase	15	(594,281)	(594,281)	-	-	-	-
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN	16	(168,563)	-	-	-	-	(168,563)
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	17	(585,784)	(585,784)	-	-	-	-
Detyrime ndaj entiteteve tregtare dhe publike	18	(131,137)	(131,137)	-	-	-	-
Nga huamarrja /et	19	(1,938)	-	-	-	-	(1,938)
Detyrime të tjera vendase	20	(756)	(756)	-	-	-	-
Gjithsej		(1,482,459)	(1,311,958)	-	-	-	(170,501)
Ndryshimi		(350,384)	(921,656)	40,203	69,589	577,616	(116,136)

Pasuritë dhe detyrimet financiare që nuk bartin interes nuk janë të përfshira në tabelën më lartë.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziqet e tregut (vazhdim)

Rreziku i përgjithshëm jo-tregtar i normave të interesit jo të tregtueshme menaxhohet nga Departamenti i Menaxhimit të Mjeteve, i cili përdor investimet në letra me vlerë dhe depozitat në banka për të menaxhuar rrezikun e përgjithshëm që lind nga aktivitetet jo tregtare të BQK-së.

Menaxhimi i rrezikut të normave të interesit kundrejt limitit të ndryshimit të normave të interesit, plotësohet duke monitoruar ndjeshmërinë e mjeteve dhe detyrimeve të BQK-së ndaj skenarëve të ndryshëm standard dhe jo-standard të normave të interesit. Skenarët standard të cilët vlerësohen në mënyrë periodike, përfshijnë një rënie ose ngritje paralele në të gjitha kurbat e kthimit, prej 100 pikësh bazë ("pb"). Një analizë e ndjeshmërisë së BQK-së ndaj një rritje ose rënie të normave të interesit të tregut (duke supozuar që nuk ka lëvizje asimetrike të kurbave të kthimit si dhe një gjendje të pandryshueshme financiare) është si vijon:

2023

	100 pb Rritje	100 pb Rënie
Efekti i parashikuar në fitim (humbje)	(72)	72

2022

	100 pb Rritje	100 pb Rënie
Efekti i parashikuar në fitim (humbje)	(3,504)	3,504

Ekspozimi ndaj rreziqeve të tjera të tregut/valutor të portofoleve jo të tregtueshme

BQK-ja është e ekspozuar ndaj DVT-të lidhur me pasuritë dhe detyrimet e saj në FMN si dhe ndaj USD lidhur me pasuritë e saj në formën e llogarive rrjedhëse me bankat jo rezidente dhe investimet në letra me vlerë në dollar, të cilat i monitoron në vazhdimësi. Ekspozimi i BQK ndaj rrezikut të valutave të huaja është si vijon:

2023

	DVT		USD	
	100 pb rritje	100 pb rënie	100 pb rritje	100 pb rënie
Efekti i parashikuar në fitim (humbje)	(75)	75	99	(99)

2022

	100 pb rritje	100 pb rënie	100 pb rritje	100 pb rënie
Efekti i parashikuar në fitim (humbje)	(51)	51	98	(98)

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziqet e tregut (vazhdim)

31 dhjetor 2023	Euro	USD (Ekuivalent në Euro)	DVT (Ekuivalent në Euro)	Gjithsej neto vlera e bartur
Pasuritë				
Paraja e gatshme	101,932	-	-	101,932
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	425,818	259	-	426,077
Letra me vlerë (Obligacione dhe bono thesari)	713,321	4,493	-	717,814
Plasmanët në tregun e parasë	200,094	5,158	-	205,252
Mjete ne llogarit e ndërlidhura me FMN	1,212	-	177,049	178,261
Mjetet e tjera	2,476	-	-	2,476
Gjithsej	1,444,853	9,910	177,049	1,631,812
Detyrime				
Detyrime ndaj bankave vendase	590,622	-	-	590,622
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN	1,291	-	182,926	184,217
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	511,903	-	-	511,903
Detyrime ndaj entiteteve tregtare dhe publike	240,202	-	-	240,202
Nga huamarrja /et	-	-	1,662	1,662
Detyrime të tjera vendore	9,222	-	-	9,222
Gjithsej	1,353,240	-	184,588	1,537,828
Pozicioni neto për valuta të huaja	91,613	9,910	(7,539)	93,984
<hr/>				
31 dhjetor 2022	Euro	USD (Ekuivalent në Euro)	DVT (Ekuivalent në Euro)	Gjithsej neto vlera e bartur
Pasuritë				
Paraja e gatshme	409,426	-	-	409,426
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	206,012	347	-	206,359
Letra me vlerë (Obligacione dhe bono thesari)	661,916	4,681	-	666,597
Plasmanët në tregun e parasë	95,168	4,782	-	99,950
Mjete ne llogarit e ndërlidhura me FMN	1,158	-	184,309	185,467
Mjetet e tjera	2,709	-	-	2,709
Gjithsej	1,376,389	9,810	184,309	1,570,508
Detyrime				
Detyrime ndaj bankave vendase	594,281	-	-	594,281
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN	1,207	-	187,433	188,640
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	585,784	-	-	585,784
Detyrime ndaj entiteteve tregtare dhe publike	131,137	-	-	131,137
Nga huamarrja /et	-	-	1,938	1,938
Detyrime të tjera vendore	2,444	-	-	2,444
Gjithsej	1,314,853	-	189,371	1,504,224
Pozicioni neto për valuta të huaja	61,536	9,810	(5,062)	66,284

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziku i tregut (vazhdim)

BQK-ja kryesisht kryen veprime me Euro, ndërsa monedhat e huaja/tjera të cilat BQK-ja ka në portfolio janë kryesisht “Të Drejtat e Veçanta të Tërheqjes” (“DVT”) dhe Dollar Amerikan (USD). Kurset e këmbimit të përdorura për përkthimin më 31 dhjetor 2023 dhe 2022 ishin si vijon:

	2023	2022
	Euro	Euro
1 DVT	1.21753	1.25291
1 USD	0.90498	0.93756

DVT-të janë pasuri rezervë shtesë si mbështetje në këmbimin/transaksionet e jashtme që përcaktohen dhe mbahen nga Fondi Monetar Ndërkombëtar (FMN). Edhe pse DVT-të nuk janë valutë në vete, ato përfaqësojnë një kërkesë potenciale në valuta të vendeve anëtare të FMN-së me të cilat mund të këmbehen. DVT-të janë krijuar në vitin 1969 si pasojë e mungesës së aktiveve në valutat e preferuara të kohës si dollari amerikan dhe ari, vlera e DVT-ve përcaktohet si mesatare e shportës së pesë valutave kryesore, euro, dollari amerikan, funta britanike, jeni japonez dhe renmindbi kinez.

USD-të janë mjete në llogari rrjedhëse dhe depoazita të afatizuar me Federal Rezerve New York.

(e) Rreziku operacional

Rreziku operacional është rreziku i humbjeve direkte apo indirekte që shkaktohen nga një shumëllojshmëri shkaqesh të lidhura me proceset e BQK-së, personelin, teknologjinë dhe infrastrukturën si dhe faktorët e tjerë të jashtëm përveç rrezikut kreditor, të tregut dhe likuiditetit siç janë kërkesat ligjore dhe rregullative si dhe standardet e pranuar gjerësisht të sjelljes korporative. Rreziku operacional rrjedh nga të gjitha operacionet e BQK-së dhe prek të gjitha njësitë organizative.

Objekti i BQK-së është të menaxhojë rrezikun operacional, si dhe dëshiron të balancojë evitimin e humbjeve financiare dhe dëmtimin e reputacionit të BQK-së me menaxhimin e kostove efektive.

Përgjegjësia kryesore për zhvillimin dhe implementimin e kontrolleve për monitorimin e rrezikut operacional i përket çdo njësie organizative përmes stafit menaxhues të tyre. Kjo përgjegjësi shoqërohet me respektimin e të gjitha politikave, rregullave dhe procedurave të BQK-së për menaxhimin e rrezikut operacional në fushat e mëposhtme:

- kërkesat për ndarjen e detyrave dhe përgjegjësi, duke përfshirë këtu edhe autorizimin e pavarur të transaksioneve;
- kërkesat për vlerësime dhe monitorime të transaksioneve;
- përshtatshmëria me kërkesat rregullative dhe ligjore;
- dokumentimi i kontrolleve dhe procedurave;
- kërkesat për vlerësimin periodik të rrezikut operacional dhe përshtatshmërisë së kontrolleve dhe procedurave për menaxhimin e këtij rreziku;
- kërkesat për raportimin e humbjeve operative dhe propozimit të veprimeve korrigjuese;
- zhvillimin e planeve emergjente;
- trajnimin dhe zhvillimin profesional;
- standardet etike dhe të mirësjelljes;
- zvogëlimin të rrezikut, duke përfshirë dhe sigurimin, kur kjo është efektive.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(f) Menaxhimi i kapitalit

Përshatshmëria me standardet dhe korinizen raportuese për zërat financiar, BQK mbështetet politikat, rregullat dhe procedurat e brendshme dhe në bazë të cilave pegatitet raportimi periodik. Pastaj këto janë të rishikuara prej Departamentit për menaxhimin e rrezikut dhe Auditimit të Brendshëm. Gjetjet e vlerësimeve si të Departamentit për menaxhimin e rrezikut ashtu edhe të Auditimit të Brendshëm diskutohen me menaxhimin e njësisë organizative me të cilën ato ndërlidhen, dhe po ashtu të njëjtat dorëzohen dhe diskutohen në Komitetin e Auditimit dhe të organet vendimmarrëse të BQK-së.

Në përputhje me Ligjin, BQK-ja krijon dhe mban një rezervë të përgjithshme. Rezerva e përgjithshme nuk mund të përdoret, përveç për qëllime të mbulimit të humbjeve që mund të rrjedhin nga aktiviteti i saj. Përveç kësaj, BQK-ja do të krijojë llogari të rezervës së rivlerësimit për akumulimin e fitimeve të përealizuara që rrjedhin nga fitimet dhe rrjedhimisht mbulimin e humbjeve të përealizuara për shkak të pozicioneve të saj me valuta të huaja, ari, instrumente financiare dhe aktive tjera.

Sipas Ligjit nr. 03/L-209, të ardhurat neto ose humbja neto e BQK-së llogariten në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).

Fitimet në dispozicion për shpërndarje do të përcaktohen:

- duke zbritur nga fitimi neto, shumën totale të ardhurave të përealizuara të rivlerësimit, dhe duke ndarë një shumë ekuivalente në llogarinë përkatëse të përealizuara të rezervës së rivlerësimit, dhe
- duke zbritur nga llogaria e duhur e përealizuar e rezervës së rivlerësimit dhe duke shtuar në fitimet e shpërndara shumën e çfarëdo fitimi të përealizuar që është zbritur nga fitimi neto për një ose më shumë vitet e mëparshme dhe u realizuara gjatë vitit aktual financiar.

Humbjet e përealizuara nga rivlerësimi do të transferohen në llogaritë përkatëse rezervë të përealizuara të rivlerësimit deri në kohën kur këto llogari rezervë rivlerësimi kanë një bilanc zero, pasi që këto humbje do të mbulohen nga fitimi i vitit aktual, atëherë nga ana e rezervave të përgjithshme dhe më pas duke i autorizuar llogarisë kapitale.

Sipas nenit 56, paragrafi 1.1. të ligjit nr. 03/L-209 për Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës, të ardhurat neto së pari do të shpërndahen në rezervën të përgjithshme derisa shuma totale e kapitalit fillestar dhe rezervat e përgjithshme barazohen me pesë për qind (5%) të detyrimeve monetare të Bankës Qendrore.

Pjesa prej 50% e bilancit neto të të ardhurave të realizuara që mbeten pas përmbushjes së kriterit të 5% të përmendur më lart, duhet t'i transferohet Ministrisë së Financave. Ndërsa 50% që mbetet nga të ardhurat e realizuar duhet t'i alokohet llogarisë së rezervës së përgjithshme të BQK-së.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(f) Menaxhimi i kapitalit (vazhdim)

Të ardhurat e ndashme

Përshkrimi	2023	2022
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin	27,631	8,552
Nga të cilat janë fitimet / humbjet e perealizuara nga rivlerësimi (shënimi 29)	-	542
Të ardhurat e ndashme	27,631	8,010

Kapitali, llogaria e rezervës së përgjithshme dhe të ardhurat e ndashme

	2023	2022
Kapitali	30,000	30,000
Rezervat e përgjithshme	39,507	31,444
Të ardhurat e ndashme	27,631	8,010
Gjithsej Kapitali, llogaria e rezervës së përgjithshme dhe të ardhurat e ndashme	97,138	69,454

Gjithsej detyrimet monetare

	2023	2022
Ndaj bankave komerciale vendore	590,505	594,281
Ndaj institucioneve qeveritare	511,705	585,784
Ndaj llogarive të lidhura me FMN	182,925	187,704
Ndaj institucioneve publike dhe komerciale	240,163	131,137
Huamarrjet	1,662	1,938
Ndaj detyrimeve tjera monetare	757	756
Gjithsej detyrimet monetare⁴	1,527,718	1,501,600
Raporti sipas nenit 56, paragrafi 1.1.	6.36%	4.63%

Kapitali dhe rezervat (neni 56, p.1.1.)	97,138	69,454
Kapitali dhe rezervat (neni 56, p.1.1.) - Limiti 5%	76,386	75,080
Të ardhura të ndashme mbi liimit 5%	20,752	-
50% i të ardhurave të ndashme	10,376	N/A

(g) Menaxhimi i asetëve

Në pajtim me Ligjin 03/L-209 dhe Ligjin 03/L-048, BQK-së i është caktuar përgjegjësia për bërjen dhe menaxhimin e investimeve të autorizuar në emër të Ministrisë së Financave.

5. Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Përgatitja e pasqyrave financiare përfshin përdorimin e vlerësimeve dhe supozimeve të pasigurta lidhur me ngjarjet e ardhshme që ndikojnë në shumën e njohura për aktivet, detyrimet, të ardhurat dhe shpenzimet. Menaxhmenti diskuton me Bordin e Bankës Qendrore zhvillimin, zgjedhjen dhe paraqitjen e politikave dhe vlerësimeve kritike kontabël të BQK-së, dhe aplikimin e këtyre politikave dhe vlerësimeve. Vlerësimet dhe gjykimet rishikohen vazhdimisht dhe bazohen në eksperiencën historike dhe faktorë të tjerë, duke përfshirë pritshmërinë e ngjarjeve të ardhshme të cilat besohet të jenë të arsyeshme në rrethanat të caktuara. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga ato të vlerësuara. Vlerësimet dhe supozimet shqyrtohen në mënyrë të vazhdueshme. Rishikimet e vlerësimeve njihen në mënyrë prospektive.

⁴ Përfshijë akrualet.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

5. Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Burimet kryesore të pasigurisë në matje

Lejimet për humbjet e pritura kreditore

Pasuritë e regjistruara me kosto të amortizuar vlerësohen në baza të vazhdueshme për të identifikuar rënien e mundëshme në vlerë të pasurisë. Pasiguri në vlerësim të cilat mund të rezultojnë në një rregullim material në periudhë raportuese, paraqiten në rastin e: përcaktimit të të dhënave për modelin e matjes të HPK-ve, përfshirë informacionin mbi të ardhmen dhe supozimet kryesore të përdorura në vlerësimin e flukseve të rikuperueshme monetare.

Përbërësit specifik në totalin e provizioneve për rënie në vlerë të pasurive financiare të vlerësuara individualisht dhe bazohet në vlerësimin më të mirë të menaxhimit të vlerës aktuale të rrjedhjeve të pritshme të parasë që pritet të pranohen. Për të llogaritur këto rrjedhje të parave, menaxhmenti gjykon mbi situatën financiare të palës në transaksion dhe vlerës neto të realizueshme të çdo kolaterali të vendosur.

Zhvillimet tjera globale

Në pasqyrat financiare të vitit 2022 dhe 2023 rezervat ndërkombëtare të Bankës Qendrore, të përbërë nga letra me vlerë me rangim të lartë dhe depozita bankare afatshkurtra (në valutën euro), nuk janë ndikuar materialisht nga ngadalësimi ekonomik në nivel global respektivisht përkeqësimi i kushteve të tregut si rezultat i pandemisë, inflacionit dhe krizave tjera të këtyre viteve në nivel global. Si dhe po ashtu BQK nuk vlerëson se do ketë ndikim edhe në vitin pasues pas vitit raportues.

Gjykime kritike kontabël në aplikimin e politikave kontabël të BQK-së

Gjykimet kritike kontabël të kryera gjatë aplikimit të politikave kontabël të BQK-së përfshijnë:

Klasifikimi i pasurive dhe detyrimeve financiare

Politikat kontabël të BQK-së krijojnë mundësinë që pasuritë dhe detyrimet të vendosen që në fillim në kategori të ndryshme kontabël sipas rrethanave të caktuara.

Në klasifikimin e pasurive financiare si të mbajtura për t'u arkëtuar rrjedhat e kontraktuara të parasë, BQK-ja ka treguar se ka qëllimin pozitiv dhe aftësinë për t'i mbajtur mjetet deri në datën e maturimit, siç kërkohet nga politikat kontabël.

Poashtu gjykimet e bëra në zbatimin e politikave kontabël, që kanë një ndikim domethënës në shumat e njohura në pasqyrat financiare janë: përcaktimi i kritereve për të vlerësuar nëse rreziku kreditor i një pasurie financiare është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, përcaktimi i metodologjisë për përfshirjen e informacionit mbi të ardhmen në matjen e Humbjeve të Pritshme Kreditore (HPK) dhe përzgjedhja dhe miratimi i modeleve të përdorura për të matur HPK-të.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

6. Pasuritë dhe detyrimet financiare (klasifikimet kontabël dhe vlerat e drejta)

Tabela më poshtë paraqet klasifikimin për çdo klasë të pasurive dhe detyrimeve financiare të BQK-së, si dhe vlerat e drejta të tyre. Të gjitha pasuritë financiare janë të mbajtura në koston e amortizuar (të mbajtura për të arkëtuar).

31 dhjetor	Shënim	2023		2022	
		Kostoja e amortizuar	Vlera e drejtë	Kostoja e amortizuar	Vlera e drejtë
Paraja e gatshme	7	101,932	101,932	409,426	409,426
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	8	426,077	426,077	206,359	206,359
Letrat me vlerë	9	717,814	705,860	666,597	645,095
Plasmanët në tregun e parasë	10	205,252	205,252	99,950	99,950
Pasuritë lidhur me FMN	11	178,261	178,261	185,467	185,467
Pasuritë tjera	14	145	145	176	176
		1,629,481	1,617,527	1,567,975	1,546,473
Detyrime ndaj bankave vendase	15	590,622	590,622	594,281	594,281
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN	16	184,217	184,217	188,640	188,640
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	17	511,903	511,903	585,784	585,784
Detyrime ndaj entiteteve tregtare dhe publike	18	240,202	240,202	131,137	131,137
Nga huamarrja /et	19	1,662	1,662	1,938	1,938
Detyrime të tjera vendase	20	758	758	756	756
		1,529,364	1,529,364	1,502,536	1,502,536

7. Paraja e gatshme

Paraja e gatshme

	2023	2022
Paraja e gatshme	101,932	409,426
Gjithsej vlera	101,932	409,426

8. Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja

Këto llogari mbahen në bankat e mëposhtme:

	2023	2022
Deutsche Bundesbank	319,333	142,288
Raiffeisen Zentralbank	6,023	330
Deutsche Bank	10,534	214
Banque centrale du Luxembourg	67,529	63,102
Commerzbank AG	1,078	138
Bank of Lituania	20,101	-
Federal Reserve Bank (FED-NY)	246	328
Gjithsej vlera bartese	424,844	206,400
Humbjet e pritura kreditore (HPK)	(117)	(41)
Gjithsej vlera neto	424,727	206,359

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës
Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023
(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

8. Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja (vazhdim)

Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja
interesi akrual

	2023	2022
Deutsche Bundesbank	1,077	-
Raiffeisen Zentralbank	-	-
Deutsche Bank	-	-
Banque Centrale du Luxembourg	208	-
Commerzbank AG	-	-
Bank of Lituania	64	-
Federal Reserve Bank (FED-NY)	-	-
Llogaritë rrjedhëse me bankat – akrualet	1,349	-
Llogaritë rrjedhëse me bankat - Gjithsej	426,077	206,359

Norma e interesit për periudhën raportuese është ndërmjet 0.9% dhe 4%. Ndersa në periudhën krahasuse kanë qenë ndërmjet 1.85% dhe 2%.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

9. Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja (vazhdim)

Lëvizjet e HPK përkatëse për llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja janë si më poshtë:

	2023			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2023	41	-	-	41
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK (zvogëlimi) / rritja për vitin	76	-	-	76
Ndikimi në fund të vitit i HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet e HPK-së	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Më 31 dhjetor 2023	117	-	-	117
	2022			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2022	32	-	-	32
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK (zvogëlimi) / rritja për vitin	9	-	-	9
Ndikimi në fund të vitit i HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet HPK-së	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Më 31 dhjetor 2022	41	-	-	41

9. Letrat me vlerë (bonot e thesarit dhe obligacionet qeveritare)

Të dy kategoritë që bëjnë pjesë në kuadër të grupimit janë letra të borxhit të lëshuara nga vendet e Bashkimit Evropian, Amerika dhe nga Kosova dhe janë të matura në koston e amotuar / modelin e mbajtjes për tu arketuar. Bonot e thesarit të shpalosura me poshtë kanë maturitetet deri në një vit. Ndërsa ato të obligacioneve qeveriate deri në 7 vite. Norma efektive e interesit në letra me vlerë variron ndërmjet -0.014% deri në 5.104% vjetore në vitin 2023 (2022: -0.014% deri në 3.023% vjetore).

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

9. Letrat me vlerë (bonot e thesarit dhe obligacionet qeveritare) (vazhdim)

Shpalosje analitike e letrave me vlerë sipas llojit dhe sipas shteteve emetuese:

Sipas shteteve:

Shteti	2023			2022		
	Vlera e bartur	Humbjet e pritura kreditore	Neto vlera	Vlera e bartur	Humbjet e pritura kreditore	Neto vlera
Gjermani	80,242	(32)	80,210	95,693	(40)	95,653
Francë	69,396	(33)	69,363	59,988	(28)	59,960
Holandë	49,337	(15)	49,322	48,956	(18)	48,938
Finlandë	60,578	(19)	60,559	51,251	(18)	51,233
Sloveni	20,695	(15)	20,680	21,021	(13)	21,008
Luksemburg	9,795	(2)	9,793	13,520	(1)	13,519
Belgjikë	89,857	(44)	89,813	51,308	(22)	51,286
Danimarkë	-	-	-	6,014	(1)	6,013
Austri	68,911	(17)	68,894	9,971	(2)	9,969
Irlandë	31,322	(2)	31,320	52,379	(4)	52,375
Amerikë	4,493	(1)	4,492	4,681	(1)	4,680
Itali	37,836	(28)	37,808	38,973	(24)	38,949
Poloni	15,658	(28)	15,630	15,810	(35)	15,775
Kosovë	180,060	(131)	179,930	197,394	(156)	197,239
Gjithsej	718,180	(367)	717,814	666,959	(362)	666,597

Sipas llojit:

	2023			2022		
	Vlera e bartur	Humbjet e pritura kreditore	Neto Vlera	Vlera e bartur	Humbjet e pritura kreditore	Neto vlera
Bono thesari	74,018	(20)	73,998	24,642	(6)	24,636
Obligacione qeveritare	644,162	(347)	643,816	642,317	(356)	641,961
Gjithsej	718,180	(367)	717,814	666,959	(362)	666,597

Lëvizjet e HPK përkatëse për letrat me vlerë të borxhit me kosto të amortizuar janë si më poshtë:

	2023			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2023	362	-	-	362
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK (zvogëlimi) / rritja për vitin	5	-	-	5
Ndikimi në fund të vitit I HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç' regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet HPK-së	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Më 31 dhjetor 2023	367	-	-	367

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2022

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

9. Letrat me vlerë (bonot e thesarit dhe obligacionet qeveritare) (vazhdim)

Lëvizjet e HPK përkatëse për letrat me vlerë të borxhit me kosto të amortizuar (vazhdim)

	2022			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2022	368	-	-	368
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK (zvogëlimi) / rritja për vitin	(6)	-	-	(6)
Ndikimi në fund të vitit I HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet HPK-së	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Më 31 dhjetor 2022	362	-	-	362

Në tabelën në vijim paraqitet shpërndarja gjeografike e investimeve në letra me vlerë, duke përfshirë normën e interesit efektiv minimale, maksimale dhe mesatare. Po ashtu përqindjen e koncentrimin dhe maturitetin në nivel shteti.

Shteti	2023					
	Interesit efektiv minimal	Interesit efektiv maksimal	Interesit efektiv mesatar	Vlera e bartur	% e peshës ne gjithsej	Maturiteti
Gjermani	0.49757%	3.68490%	1.69919%	80,242	11.17%	2024 - 2025
Francë	0.85635%	3.30498%	1.83716%	69,396	9.66%	2024 - 2025
Holandë	0.40133%	2.11075%	1.07830%	49,337	6.87%	2024 - 2026
Finlandë	0.51655%	3.88875%	1.86877%	60,578	8.43%	2024 - 2025
Sloveni	0.47233%	0.47233%	0.47233%	20,695	2.88%	2025
Luksemburg	1.16414%	1.16414%	1.16414%	9,795	1.36%	2025
Belgjike	0.22016%	3.15564%	1.66122%	89,857	12.51%	2024 - 2027
Austri	3.37129%	3.73074%	3.55995%	68,911	9.60%	2024 - 2025
Irlandë	0.55674%	3.31140%	1.93407%	31,322	4.36%	2024 - 2025
Amerikë	5.10406%	5.10406%	5.10406%	4,493	0.63%	2024
Itali	-0.01403%	0.05282%	0.01940%	37,836	5.27%	2026
Poloni	0.05768%	0.07231%	0.06645%	15,658	2.18%	2027 - 2028
Kosovë	0.88849%	2.92672%	1.81850%	180,060	25.07%	2024 - 2028
Gjithsej				718,180	100%	

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

10. Letrat me vlerë (bonot e thesarit dhe obligacionet qeveritare) (vazhdim)

Shteti	2022			Vlera e bartur	% e peshës në gjithsej	Maturiteti
	Interesit efektiv minimal	Interesit efektiv maksimal	Interesi efektiv mesatar			
Gjermani	0.0836%	1.7130%	0.6105%	95,693	14.35%	2023 - 2025
Francë	0.8563%	1.3502%	1.1109%	59,988	8.99%	2023 - 2025
Holandë	0.4013%	2.1108%	1.0783%	48,956	7.34%	2024 - 2026
Finlandë	0.5165%	1.3395%	0.7948%	51,251	7.68%	2023 - 2025
Sloveni	0.4723%	0.4723%	0.4723%	21,021	3.15%	2025
Luksemburg	0.8678%	1.1641%	1.0160%	13,520	2.03%	2023 - 2025
Belgjike	0.2202%	1.9278%	0.9260%	51,308	7.69%	2023 - 2027
Danimarkë	0.0395%	0.0395%	0.0395%	6,014	0.90%	2023
Austri	0.5501%	0.5501%	0.5501%	9,971	1.49%	2023
Irlandë	0.1289%	0.5567%	0.3428%	52,379	7.85%	202-2023
Amerikë	1.0177%	1.0177%	1.0177%	4,681	0.70%	2023
Itali	-0.0140%	0.0528%	0.0194%	38,973	5.84%	2026
Poloni	0.0577%	0.0723%	0.0665%	15,810	2.37%	2027 - 2028
Kosovë	0.7020%	3.0229%	1.6761%	197,394	29.60%	2023 - 2028
Gjithsej				666,959	100%	

10. Plasmanët në tregun e parasë

Plasmanet në tregun e parasë janë të përbëra si më poshtë:

	2023			2022		
	Vlera e bartur	Humbjet e pritura kreditore	Neto Vlera	Vlera e bartur	Humbjet e pritura kreditore	Neto Vlera
Depozitat e afatizuara						
Deutsche Bank	25,000	(7)	24,993	45,000	(53)	44,947
Banque Centrale De Luxenburg	150,000	(12)	149,988	50,000	(2)	49,998
Deutsche Bundesbank	25,000	(8)	24,992	-	-	-
Federal Reserve Bank (FED-NY)	5,158	(1)	5,157	4,782	(1)	4,781
	205,158	(28)	205,130	99,782	(56)	99,726
Interesi i përlogaritur (akruar) në depozitat e afatizuara						
Deutsche Bank	63	-	63	49	-	49
Banque Centrale De Luxenburg	49	-	49	174	-	174
Deutsche Bundesbank	8	-	8	-	-	-
Federal Reserve Bank (FED-NY)	2	-	2	1	-	1
Banka Kombëtare Tregtare Kosovë	-	-	-	-	-	-
	122	-	122	224	-	224
Gjithsej	205,280	(28)	205,252	100,006	(56)	99,950

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

10. Plasmanët në tregun e parasë (vazhdim)

Plasmanët aktive në euro në datën e raportimit (viti i përfunduar 2023) janë 25 milionë me Deutsche Bank, 150 milionë me Bankën Qendrore të Luksemburgut, 25 milionë me Bundesbank. Si dhe kemi një plasman prej 5.7 milionë në USD me FED-in në datën e raportimit.

Përderisa në vitin 2022 plasmanët aktive në euro në datën e raportimit janë 45 milion me Deutsche Bank, 50 milion me Bankën Qendrore të Luksemburgut. Si dhe kemi një plasman prej 5 milionë në USD me FED-in të afatizuar në datën e raportimit.

Lëvizjet e HPK-ve përkatëse për llogaritë e depozitave në banka jorezidente me kostot e amortizuara janë si më poshtë:

	2023			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2023	56	-	-	56
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK (zvogëlimi) / rritja për vitin	(28)	-	-	(28)
Ndikimi në fund të vitit i HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet HPK-së	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Me 31 dhjetor 2023	28	-	-	28
	2022			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK me 1 janar 2022	6	-	-	6
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
HPK (zvogëlimi) / rritja për vitin	50	-	-	50
Ndikimi në fund të vitit i HPK-ve të ekspozimeve të transferuara midis fazave gjatë vitit	-	-	-	-
Lëshimi i zbritjeve (të njohura në të ardhurat nga interesi)	-	-	-	-
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrim	-	-	-	-
Ndryshimet në modelet dhe inputet e përdorura për llogaritjet HPK-së	-	-	-	-
Rregullimet e kursit valuator	-	-	-	-
Me 31 dhjetor 2022	56	-	-	56

Plasmanet në tregun e parasë janë në Euro dhe Dollar, norma efektive e interesit gjatë vitit 2023 levizë nga 0.05% në 5.3% vjetore (2022: 0.05% në 4.30% vjetore) si dhe kanë maturitet fillestar nga 1 në 367 ditë (2022: nga 1 në 365 ditë). Depozitat kanë një vlerësim kreditor minimal prej AAA/Aaa/AAA deri A-/A3/A-, sipas vlerësimit të bërë për vitin 2023 nga Standard & Poors / Moody's/ Fitch.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

11. Mjetet e ndërlidhura me FMN (Fondi Monetar Ndërkombëtar)

	2023	2022 (riparaqitur)
Pjesa e rezervuar e kuotes (RTP)	24,430	25,140
Titujt DVT	152,619	159,169
Interesi i përlogaritur - aktual	1,212	1,158
FMN	178,261	185,467

Mjetet e listuara më sipër lidhen me pranimin e Kosovës në FMN në qershor të vitit 2009. Në lidhje me anëtarësimin e Kosovës në FMN, BQK-ja vepron si depozitues dhe agjent fiskal. Kjo është në përputhje me Ligjin nr. 03/L-209 për Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës dhe Ligjin nr. 03-L-152 për Anëtarësimin e Republikës së Kosovës në Fondin Monetar Ndërkombëtar dhe Organizatat e Grupit të Bankës Botërore.

Kuota në FMN përfaqëson kuotën e regjistrimit që është përcaktuar në kohën e pranimit dhe është e shprehur në DVT. Gjithsej kuota është 82.6 milion në DVT. Ndërsa e shpalosur më lartë në shënimin 11 është vetëm kundërvlera e pjesës së rezervuar (paguar) e kuotës plus një vlerë shtesë sipas rregullative së FMN-së, në bazë të rregullave dhe rregulloreve e vendimeve të FMN-së. Duhet theksuar së këtë vit kemi ndryshuar metodën e prezantimitit të zërave/llogarive të ndërlidhura me FMN dhe i kemi prezantuar vetëm gjendjet sipas metodës neto të prezantimitit që nënkupton kemi larguar pjesën e papaguar të qutes që mbahet në llogari jashtë bilancore në prej 62.3 milion DVT apo 78.09 milion euro.

Ju lutem referohuni të note 3) f) - Pasuritë dhe detyrimet e lidhura me FMN-në për të parë shpalojen analitike mbi pasqyrimin e ndryshimit të metodës nga metoda bruto në metodën neto.

Titujt DVT përfaqësojnë pasurive të aprovuara nga Bordi i Guvernatorëve të FMN-së sipas alokimeve të DVT ndaj vendeve anëtare të FMN-së (vendime të marra më 28 gusht 2009 dhe 9 shtator 2009). Si dhe alokimi/shpërndarja e re 2021 (sipas përkufizime të FMN-së) në vlerë prej 79,168,385 DVT (SDR) e miratuar nga Bordi i Guvernatorëve të FMN-së më datë 2 gusht 2021 dhe me datë efektive 23 gusht 2021. Si rrjedhojë zëri Titujt DVT në FMN në emër të Republikës së Kosovës është rritur për vlerën në fjalë nga data efektive e transaksionit. Titujt DVT përfitojnë norma vjetore të interesit në vitin 2023 të cilat variojnë nga 2.916% në 4.198% vjetore (2022: 0.050% në 2.916% vjetore).

BQK-ja vepron si institucion depozitues (bankë) për Qeverinë e Kosovës. Për të menaxhuar aktivitete e rrjedha nga marrveshet me FMN-në. Per secilën ngjarje te marrveshje per huazime dhe shfrytëzim të mjeteve BQK dhe qeveria e kosoves nënshkruajnë marrveshje mirëkuptimi.

Bazuar në këto marrëveshje BQK-ja bartë mjetet e pranuar në llogaritë nostro nga FMN-ja në emër të Qeverisë dhe i krediton këto fonde në llogarinë e Qeverisë. Si rezultat i kësaj nëzërat jashtë bilancor janë të prezentuara mjetete huazuara nga qeveria e Kosoves.

Sipas 31 dhjetor 2023 balanca e huazimeve nga ana e Qeverisë së Kosovës nga FMN-ja është në vlerë prej 30,975 milion SDR ose 37,712 milion EUR në formën e Instrumentit të Shpejtë Financiar (RFI) (sipas 31 dhjetor 2022 në vlerë prej 30,975 milion SDR ose 38,809 milion EUR). Kjo huamarrje është aktive nga viti 2020).

31 dhjetor 2023 balanca e huazimeve nga ana e Qeverisë së Kosovës nga FMN-ja është në vlerë prej 30,976 milionë SDR ose 37,714 milionë euro në formën e Lehtësive dhe të Qëndrueshmerisë Financiare (RSF) (sipas 31 dhjetor 2022 zero euro), kjo huamarrje është huazuar nga viti 2023].

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

12. Prona dhe pajisjet

Prona dhe pajisjet përbëhen si më poshtë:

	Investime në objektet me qira	Pajisje	Kompjuter	Automjete	Aktivet në ndërtim	Gjithsej
Kosto						
Më 1 janar 2022	6,113	2,494	1,805	389	-	10,801
Blerje	-	36	108	-	4	148
Transfer nga/në	-	-	-	-	-	-
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	(2)	(1)	-	-	(3)
Më 31 dhjetor 2022	6,113	2,528	1,911	389	4	10,946
Më 1 janar 2023						
Blerje	9	243	378	-	2	632
Transfer nga/në	-	-	-	-	-	-
Transfer nga/në (korrigjim)	-	-	-	-	-	-
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	(6)	(6)	-	-	(12)
Më 31 dhjetor 2023	6,122	2,765	2,283	389	6	11,565
Zhvlerësimi						
Më 1 janar 2022	1,987	2,227	1,674	352	-	6,240
Zhvlerësimi i vitit	311	117	67	14	-	508
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	-	(1)	-	-	(1)
Më 31 dhjetor 2022	2,297	2,344	1,740	366	-	6,747
Më 1 janar 2023						
Zhvlerësimi i vitit	311	104	126	14	-	555
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	(6)	(6)	-	-	(12)
Më 31 dhjetor 2023	2,608	2,442	1,859	380	-	7,289
Vlerat bartëse						
Më 1 janar 2022	4,126	267	131	37	-	4,561
Më 31 dhjetor 2022	3,816	184	172	23	4	4,199
Më 31 dhjetor 2023	3,514	323	424	9	6	4,276

Nuk ka mjete të lëna si kolateral deri më 31 dhjetor 2023 (31 dhjetor 2022: asnjë). Sipas Ligjit për BQK, Banka Qendrore, për ushtrimin e veprimtarisë, do të shfrytëzojë dhe administrojë pronën dhe objektet, përfshirë pronat e luajtshme dhe të paluajtshme, të vendosura në Rrugën Garibaldi 33, Prishtinë.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

13. Asetet e paprekshme

Asetet e paprekshme përbëhen si më poshtë:

	Programe kompjuterike	Gjithsej
Kosto		
Gjendja më 1 janar 2022	3,164	3,164
Blerje	22	22
Transfere (nga)/në	-	-
Transfere (nga)/në (korrigjim)	-	-
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2022	3,187	3,187
Gjendja më 1 janar 2023	3,187	3,187
Blerje	139	139
Transfere (nga)/në	-	-
Transfere (nga)/në (korrigjim)	-	-
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2023	3,326	3,326
Amortizimi		
Gjendja më 1 janar 2022	1,823	1,823
Amortizimi për vitin	322	322
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2022	2,145	2,145
Gjendja më 1 janar 2023	2,144	2,144
Amortizimi për vitin	286	286
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2023	2,430	2,430
Shumat e bartura		
Gjendja më 1 janar 2022	1,341	1,341
Gjendja më 31 dhjetor 2022	1,042	1,042
Gjendja më 31 dhjetor 2023	896	896

Gjate vitit 2023 dhe 2022 nuk ka pasur pasuri të paprekshme të lëna si kolateral.

14. Pasuritë tjera

Mjetet e tjera përbëhen si më poshtë

	2023	2022
Të ardhura akruale t	2,315	2,519
Llogari të arkëtueshme dhe parapagime, pagesa në proces	161	190
Gjithsej	2,476	2,709

Të ardhura akruale nga tarifat paraqesin tarifat nga ripërtëritja e licencave dhe tarifa të tjera për institucionet financiare vendore të përllogaritura për tremujorin e fundit.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

15. Detyrime ndaj bankave komerciale në vend

Sipas Rregullës XVII të BQK-së për mbikëqyrjen bankare, bankat komerciale që operojnë në Kosovë janë të detyruara të mbajnë rezerva të likuiditetit në shumën prej 10% të depozitave të kualifikuara të klientëve të tyre. Së paku gjysma e kësaj rezerve duhet të mbahet në llogari në BQK.

Detyrime ndaj bankave në vend

	2023	2022
ProCredit Bank Kosovë	40,270	37,351
Raiffeisen Bank Kosovë	59,716	55,952
NLB Prishtina	39,937	36,177
Banka Ekonomike	15,407	16,076
Banka për Biznes	18,561	16,965
Banka Kombëtare Tregtare	29,432	26,237
Banka Ekonomike Turke (TEB)	32,747	31,234
Komercijalna Banka – Dega në Mitrovicë	3,971	4,937
Turkiye is Bankasi a.s.	3,841	4,188
T.C. Ziraat Bankasi A.S. - Dega në Kosovë	3,920	2,686
Banka Credins Kosovë	1,760	962
PriBank sh.a.	1,431	123
Banka Kreditore e Prishtinës	-	-
Gjithsej rezerva e kërkuar deri ne 5%	250,993	232,888
Shuma shtesë mbi rezervën e kërkuar 5%		
ProCredit Bank Kosovë	17,663	42,726
Raiffeisen Bank Kosovë	14,455	15,593
NLB Prishtina	61,212	60,194
Banka Ekonomike	58,971	79,147
Banka për Biznes	35,683	34,924
Banka Kombëtare Tregtare (dega në Prishtinë)	77,886	46,876
Banka Ekonomike Turke (TEB)	35,537	35,493
Komercijalna Banka – Dega në Mitrovicë	3,509	4,930
Turkiye is Bankasi a.s.	4,175	18,213
T.C. Ziraat Bankasi A.S. – Dega në Kosovë	17,490	7,908
Banka Credins Kosovë	1,078	4,328
PriBank sh.a.	11,808	11,030
Banka Kreditore e Prishtinës	44	31
Gjithsej shtesa në llogaritë rrjedhëse	339,511	361,393

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

15. Detyrime ndaj bankave komerciale në vend (vazhdim)

Interesi akrual	2023	2022
ProCredit Bank Kosovo	18	-
Raiffeisen Bank Kosovo	22	-
NLB Prishtina	21	-
Banka Ekonomike	8	-
Banka për Biznes	10	-
Banka Kombëtare Tregtare (Kosovë)	14	-
Banka Ekonomike Turke (TEB)	17	-
Komercijalna Banka – Mitrovica branch	2	-
Turkiye is Bankasi a.s.	2	-
T.C. Ziraat Bankasi A.S. – Kosovo branch	2	-
Banka Credins Kosovë	1	-
PriBank sh.a.	1.00	-
Banka Kreditore e Prishtinës	0	-
Gjithsjes interesi akrual	118	-
Gjithsej bankat	590,622	594,281

Norma e interesit të aplikuar më 31 dhjetor 2023 është 0.30%, deri me 31 korrik 2023 ka qenë 0.15% për depozitat deri në saldon e llogarisë apo maksimum deri në vlerën e rezervës së kërkuar prej 10% (0% për 31 dhjetor 2022, ndërsa prej 01 janar – 08 gusht 2022 ka qenë -0.70% për depozitat mbi vlerën e rezervës së kërkuar). Rezerva e kërkuar llogaritet sipas rregullores përkatës mbi kërkesat e rezervës së liquiditetit.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës
Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023
(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

16. Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN-në

	2023	2022 (riparaqitur)
FMN Llogaria nr. 2	6	6
FMN DVT – Shpërndarja	163,802	168,563
Interesi i përlllogaritur (akruar)	1,291	1,201
Gjithsej detyrimi ndaj FMN	165,099	169,770

Detyrimi ndaj Qeverisë

FMN- Pjesa e kuotës e paguar nga qeveria	19,118	18,870
Gjithsej detyrimi ndaj qeverisë	19,118	18,870
Gjithsej	184,217	188,640

Vlerat e mësipërme lidhen me pranimin e Kosovës në FMN në qershor 2009.

Llogarita nr. 2 është llogari operative e FMN-së në BQK dhe është e hapur sipas kërkesave të bazuara në rregullat dhe rregulloret e FMN-së.

Pjesa e paguar në FMN e kuotës nga Qeveria e Kosovës, paraqet shumën që Qeveria e Kosovës ia ka paguar FMN-së në emër të kuotës së FMN-së.

Shpërndarja (emetimi) e DVT-ve paraqet shpërndarjet (emetimin) e DVT-ve nga FMN për shtetet anëtare të FMN-së, i cili emetim është aprovuar nga Bordi i Guvernatorëve të FMN-së më 28 gusht 2009 dhe 9 shtator 2009. Si dhe shpërndarja (emetimi/alokimi) në vitin 2022 (sipas përkufizimeve të FMN-së) në vlerë prej 79,168,385 DVT (SDR) e miratuar nga Bordi i Guvernatorëve të FMN-së më datë 2 gusht 2022 dhe me datë efektive 23 gusht 2022. Si rrjedhojë ky zë në emër të Republikës së Kosovës është rritur për vlerën në fjalë nga data efektive e transaksionit.

Shpërndarjet e DVT-ve dhe pjesa e paguar e kuotës janë interesa që përmbajnë norma vjetore interesi mesatar që variojnë nga 2.916 – 4.198% për vitin 2023 (2022: 0.050% - 2.919% vjetore).

Detyrimet ndaj llogarive me FMN janë parqitur sipas metodës neto që pasqyrojnë vetëm zërat financiar. Ndërsa, zotimet mbi notat premtuese janë dhe mbahen si zëra jashtë bilancor. Ato si të tillë janë të shpalosur të nën shënim 11 të këtyre pasqyrave financiare.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

17. Detyrime ndaj institucioneve qeveritare

Detyrimet ndaj institucioneve qeveritare përfshijnë llogaritë rrjedhëse si më poshtë:

Llogaritë rrjedhëse	2023	2022
Thesari - Ministria e Financave	345,232	419,665
Agjencia Kosovare e Privatizimit	166,373	165,854
Institucionet e përkohshme administrative	100	265
	511,705	585,784

Llogaritë rrjedhëse – interesi aktual	2023	2022
Thesari - Ministria e Financave	155	-
Agjencia Kosovare e Privatizimit	43	-
Institucionet e përkohshme administrative	-	-
	198	-
Gjithsej	511,903	585,784

Norma e interesit efektiv vjetor për llogaritë rrjedhëse për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023 është 0.3% (për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2022: zero).

18. Detyrime ndaj institucioneve publike dhe komerciale

Llogaritë rrjedhëse	2023	2022
Kompanitë e sigurimeve	4,152	4,762
Institucionet tjera publike	236,009	126,373
Fondet e licencuara pensionale	-	-
Të tjera	2	2
	240,163	131,137

Llogaritë rrjedhëse - interesi aktual	2023	2022
Kompanitë e sigurimeve	1	-
Institucionet tjera publike	38	-
Fondet e licencuara pensionale	-	-
Të tjera	-	-
	39	-
Gjithsej	240,202	131,137

Norma e interesit efektiv për llogaritë rrjedhëse më 31 dhjetor 2023 0.3% dhe për vitin 2022 ka qenë zero.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

19. Huazimet

	2023	2022
Gjendja me 1 janar	1,938	2,139
Shlyerjet për huamarrje (këste)	(224)	(230)
Rregullimet e këmbimit valutor	(52)	29
Gjendja me 31 dhjetor	1,662	1,938

Shumat më sipër paraqesin huamarrjen nga Banka Botërore. Banka Qendrore ka shfrytëzuar mundësinë e huamarrjes me kushte të favorshme (normë të ulët të interesit dhe periudha e mospagesës së kryegjësë prej rreth 10 vitesh).

Pagesat e interesit kanë filluar që nga fillimi i disbursimit në vitin 2014, por ripagimi i principalit ka filluar nga tetori 2021. Afati i maturimit do të jetë 15 prill 2031.

Kryesisht huamarrja ndërlidhet me projektin për zhvillimin e pagesave brenda vendit duke mundësuar procesimin e tyre në kohë reale si dhe projektin për qendrën e vazhdimësisë së punës. Të dy këto projekte të realizuara tashmë. Ndryshimi janë nga pagesa e kësteve përkatëse dhe pjesërisht për shkak të lëvizjes së kursit të këmbimit EUR/SDR në datën e raportimit me periudhën krahasuese.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

20. Detyrime tjera

	2023	2022
Llogari në përkujdesje	758	756
Të ardhura të shtyra nga grantet	102	138
Të ardhurat tjera të shtyra	9	13
Lejimet / provizionet për detyrime të mundshme	505	327
Kreditorë të ndryshëm	7,189	527
Përfitimet e punonjësve me afat të gjatë	659	683
	9,222	2,444

Më 31 dhjetor 2023 në kuadër të llogarive në përkujdesje është shuma prej 756 mijë Euro, që ndërlidhet me llogarinë rrjedhëse-operative të Kompanisë së Sigurimeve Kosova e cila është likuiduar në prill të vitit 2010. Sipas procesit në fjalë kjo shumë ka mbetur si llogari në përkujdesje dhe me 31 dhjetor 2023 dhe 2022 ka saldon e shpalosur më lartë.

Lëvizjet në lejimet / provizionet për detyrime të mundshme gjatë vitit janë si mëposhtë:

	2023	2022
Vlera bartëse me 1 janar	327	261
Rritja e provizioneve (shënimi 28)	178	66
	505	327

Lëvizjet në të hyrat nga grantet janë si vijon:

	Ministria e Financave	Banka Botërore	Banka Qendrore Evropiane	Gjithsej
Të hyrat e shtyra nga grantet më 1 janar 2022	18	179	-	197
Grante të pranuar gjatë vitit	-	-	8	8
Grantet e njohura si hyrje për vitin (shënimi: 25)	(18)	(41)	(8)	(67)
	-	-	-	-
Të hyrat e shtyra nga grantet më 31 dhjetor 2022	-	138	-	138
Të hyrat e shtyra nga grantet më 1 janar 2023	-	138	-	138
Grante të pranuar gjatë vitit	-	-	45	45
Grantet e njohura si hyrje për vitin (shënimi: 25)	-	(36)	(45)	(81)
	-	-	-	-
Të hyrat e shtyra nga grantet më 31 dhjetor 2023	-	102	-	102

Granti i Ministrisë së Financave është dhënë për implementimin e projektit për krijimin dhe aplikimin e aplikacionit / softuerit të depozitave të qeverisë së Kosovës. Granti i Bankës Botërore ishte dhënë për aplikimin e mbikëqyrjes në terren dhe granti ECB është projekti rajonal për trajnimin e bankave qendrore rajonale, pjesë e këtij programi ishte edhe BQK-ja.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

21. Kapitali i autorizuar

Kapitali i autorizuar i BQK-së më 31 dhjetor 2023 dhe 2022 është 30,000 euro sipas Ligjit nr. 03/L-209 të miratuar më 22 korrik 2010.

BQK i raporton Kuvendit të Kosovës. Kapitali i BQK-së nuk i nënshtrohet ndonjë detyrimi.

21a. Fondi rezervë dhe rezerva e rivlerësimit

Fondi rezervë dhe rezerva e rivlerësimit rregullohet me nenin 54 të Ligjit nr. 03/L-209 për Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës. Fitimi sipas këtij Ligji.

22. Të ardhurat neto nga interesi

Të ardhurat neto nga interesi, përbëhen si vijon:

	2023	2022
Të ardhurat nga interesi		
Nga llogaritë e rrjedhese	10,806	792
Nga llogaritë e depozitave	7,148	393
Nga letrat më vlerë (bono thesari dhe bonde)	10,660	4,628
Nga llogaritë me FMN	5,912	1,964
Nga normat negative në depozita	-	797
	34,526	8,574
Shpenzimet e interesit		
Nga llogaritë në FMN	6,308	2,079
Normat negative ndaj llogarive nostro me bankat korrespondente	964	569
Ndaj llogarive rrjedhëse me thesarin	1,722	-
Ndaj entiteteve publike dhe komerciale	340	-
Ndaj institucioneve tjera	2	-
Nga huamarrja	14	20
	9,350	2,668
Të ardhura neto nga interesi	25,176	5,906

Gjate vitit 2023 normat e interesit ne valutën euro janë rritur dukshëm, praktikisht rritja normave të interesit ne vauten euro ka filluar në korrik të vitit 2022. Si rrjedhojë e këtyre rritjeve të normave BQK ka pasur ndryshime të konsiderueshme në saldon e zërave për të hyrat dhe shpenzimeve të interesit po ashtu edhe në zërin neto të hyrat nga interesi.

Norma e interesit e aplikuar ndaj klientëve më 31 dhjetor 2023 është 0.30% (0% për 31 dhjetor 2022).

Për dallim këtu janë zërat me llogarit e FMN-së qe kane bazën ne valutën DVT (SDR) dhe kane norma sipas shpalosjeve nën shënim dhe 16.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

23. Të ardhurat neto nga tarifat dhe ndalesat

Të ardhurat neto nga tarifat dhe ndalesat përbëhen si në vijim:

	2023	2022
Të ardhura nga tarifat		
Nga depozitime parash	1,401	1,352
Nga transfertat e jashtme hyrëse	87	87
Nga transfertat e jashtme dalëse	534	445
Nga sistemi kliringut ndër-bankar	1,879	1,686
Nga sistemi i regjistrimit të kredive	221	172
Tarifat e tjera	18	18
Gjithsej të ardhura nga tarifat	4,140	3,760
Shpenzimet nga tarifat		
Për transport parash	1,219	873
Për transaksione me bankat korrespondente	55	51
Gjithsej shpenzimet nga tarifat	1,274	924
Të ardhura neto nga tarifat dhe ndalesat	2,866	2,836

Ky grup i të ardhurave rrjedhë nga shërbimet e ofruara ndaj klientëve të Bankës, për pagesa, depozita, për platformën e regjistrimit kreditor si dhe mirëmbajtje të llogarive dhe artikujve në ruajtje.

24. Të ardhura nga aktiviteti rregullativ

Të ardhurat nga aktiviteti rregullativ, përfshijnë kryesisht tarifa të vendosura ndaj institucioneve financiare në Kosovë si pjesë e dhënies apo ripërtëritjes së licencave, po ashtu edhe tarifa të tjera të aplikueshme që kanë të bëjnë me aktivitetet e tyre dhe për të cilat aktivitetet BQK ka autoritet ligjor për t'i rregulluar.

Të hyra nga tarifat për shërbimet, dhe rregullimin dhe mbikëqyrjen	2023	2022
Prej bankave komerciale	5,241	4,574
Prej kompanive të sigurimit	2,211	2,028
Prej institucioneve financiare jo-bankare	369	323
Prej fondeve pensionale	28	29
Gjithsej	7,849	6,954

25. Të ardhurat nga grantet

Të ardhurat nga grantet përbëhen si në vijim:

	2023	2022
Thesari - Ministria e Financave (Aplikacioni për DepoX)	-	18
Banka Botërore	36	41
Banka Qendrore Evropiane	45	8
Gjithsej	81	67

26. Të ardhurat tjera operative

	2023	2022
Të ardhurat tjera	19	13
Gjithsej	19	13

Të ardhura të tjera janë të ardhura të cilat nuk janë të ndërlidhura me aktivitetin e zakonshëm të BQK-së dhe çdo gjendje tjetër të shpalosur në një shënim të veçantë.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

27. Shpenzimet e personelit

Shpenzimet e personelit përbëhen si në vijim:

	2023	2022
Përfitimet e punonjësve		
Pagat	4,330	4,007
Kontributet pensionale (punëdhënësi)	689	628
Shpenzimet e sigurimit shëndetësor dhe jetësor	290	288
	5,309	4,923
Shpenzimet tjera të personelit		
Trajnimet e stafit	147	84
Shpenzimet e Bordit të Bankës Qendrore	121	108
Të tjera	11	12
	279	204
Gjithsej	5,588	5,127

Numri mesatar i punonjësve që në mënyrë aktive ka efektuar në shpenzimet e shpalosura për vitin 2023 është 229 (kjo mesatare në vitin 2022 ka qenë 232).

28. Shpenzimet e përgjithshme dhe administrative

Shpenzimet e përgjithshme dhe administrative përbëhen si në vijim:

	2023	2022
Mirëmbajtja e programeve kompjuterike	415	410
Shpenzimet e sigurimit	359	562
Ndryshimi në provizioneve (shenimi 20)	178	65
Udhëtime dhe transport	119	101
Shpenzimet sigurisë dhe ruajtjes	112	112
Mirëmbajtje dhe riparime	98	110
Shërbime komunale	93	89
Shpenzimet e përfaqësimit*	54	31
Shpenzime e kafiterisë	47	45
Shpenzime operative të parasë se gatshme	45	20
Anëtarësime në shoqata profesionale**	34	37
Shpenzimet e komunikimit (telefon, teleks, dhe internet)	33	33
Shpenzimet operative të veturave	22	20
Të tjera	17	44
Shpenzimet e publikimit dhe literaturës	16	20
Asistenca tekniko profesionale dhe shërbime tjera të jashtme	12	15
Shpenzimet e auditimit dhe këshillimit	12	12
Shpenzimet konsumuese për kompjuterë artikuj të tjerë të nderlidhur	11	15
Materiale zyre	8	4
Shpenzime reprezentacioni	6	5
Shpenzime konsumuese për pajisje	5	7
Gjithsej	1,697	1,757

* Shpenzimet e përfaqësimit përbëhen: konferenca dhe aktivitet të ngjajshme, programi i edukimit financiar, dhuratat e fëmijëve për fund të vitit, ceremonitë dhe dhuratat për pensionim të personelit, dhuratat për 8 mars dhe të ngjajshme. Ndryshimi kryesor është aktiviteti shtesë për konstituencë për dhe me FMN në vitin 2023 (që oranzohet nga një prej anetareve 1 here rre 7-8 vite).

** Anëtarësimet në shoqata profesionale kryesisht janë anëtarësimet në shoqata të nivelit ndërkombëtar të rregullatorëve të mbikëqyrjes së sigurimit, mbikëqyrjes së pensioneve, regjistrimit të kreditëve, për auditim të brendshëm si dhe standarde të raportimit financiar.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

29. Fitimi/ (humbjet) neto nga vlerësimi (këmbimi) valutor dhe humbjete e pritura kreditore

Humbja e perealizuar neto nga këmbimi i kursi valutor është 182 mijë Euro për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023, (ndërsa 2022: fitim prej 542 mijë), dhe paraqet fitim të perealizuar në raport me diferencat e ardhura nga rivlerësimet valutore nga konvertimi i mjeteve (pasurive) dhe detyrimeve të USD dhe DVT-ve (SDR) në euro vlerat ekuivalente të pasqyruara në librat e BQK-së.

Në kuadër të valutave jo euro kemi këto pozicione përkatëse me:

Shënim:	31 dhjetor 2023		
	Pasuritë	Detyrimet	
10	USD	10,950	-
11,16	DVT (SDR)	145,417	151,609

	31 dhjetor 2022		
	Pasuritë	Detyrimet	
10	USD	10,463	-
11,16	DVT (SDR)	147,103	151,143

Efekti nga ndryshimi i kursit të këmbimit valutor rrjedh nga:

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
nga USD	(351)	574
nga DVT (SDR)	169	(32)
	(182)	542

Fitimi/Humbja nga ndryshimi i “kursit të këmbimit” është pozicioni i përkohshëm jo-operativ i rrjedhë nga zërat në valutë të huaj (USD dhe DVT-SDR të shpalosur me lartë), të cilët me datën e raportimit duhet të raportohen në vlerën euro ekuivalente të tyre sipas kursit valutor të datës së raportimit. Me ndryshimin e kursit të këmbimit valutor rrjedhin edhe diferenca (fitim ose humbje), që si të tilla vetëm barazojnë zërat financiar-vlerat ekuivalente por që nuk janë realizime faktike.

Pozicionet aktive në USD (Dollar amerikan) janë të shpalosura nën shënimin 4 (d) ndërsa pozicioni në DVT – të drejtat speciale të tërheqjes janë të shpalosura nën shënimin 11 dhe 16.

Fitim/humbje e perealizuar	2023	2022
Nga pozicioni valutor	(182)	542
Nga pozicioni i instrumenteve financiar (shënimi 4)	(53)	(53)
Fitimi/humbja totale e perealizuar	(235)	489

Ky efekt në vitin 2023 ka qenë pozitiv dhe ka rritur “*gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin*”. Nëse e përjashtojmë këtë efekt (përkatësisht shumat 182 mijë euro humbje e perealizuar në vitin 2023 dhe 536 mijë euro si fitim i perealizuar në vitin 2022) si dhe efektin neto për korrigjim të vlerës së instrumenteve financiare, atëherë rezultati financiar operativ për vitin 2023 është **27,887 mijë euro** dhe për vitin 2022 është **8,063 mijë Euro**.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

30. Paraja dhe ekuivalentët e saj

Paraja dhe ekuivalentët e saj përbëhen nga:

	Shënim	2023	2022
Paraja e gatshme	7	101,932	409,426
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	8	424,844	206,400
		-	
Plasmanet në tregjet e parasë me maturitet deri në tre muaj	10	205,280	24,798
Gjithsej		732,056	640,624

Paraja dhe ekuivalentët e saj mbahen për qëllim të përmbushjes së detyrimeve të likuiditetit kryesisht afatshkurtër.

31. Detyrime të kontraktuara dhe kontingjente

Rastet ligjore

BQK-ja ka disa procese të hapura gjyqësore kundër saj në datën e raportimit të këtyre pasqyrave financiare. Është mendim i menaxhmentit se rezultati përfundimtar i këtyre padive nuk do të ketë një efekt të rëndësishëm në pasqyrat financiare të BQK-së më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023. Sipas 31 dhjetor 2023 dhe 2022, BQK ka njohur provizione për rastet në gjykatë në shumë prej 505 mijë euro dhe 327 mijë euro respektivisht (Shenimi 20 dhe 28).

Zotimet

Zotimet përbëhen nga:

	2023	2022
Kontrata për renovim dhe riparim në objekt	115	213
Kontrata për pajisje	534	498
Procedurat tenderuese ne proces (kontratat)	137	144
Gjithsej	781	855

Detyrimet kontigjente

Në vitin 2009, Kosova u bë anëtare e organizatave të grupit të Bankës Botërore – Banka Ndërkombëtare për Rindërtim dhe Zhvillim (BNRZH), Asociacioni Ndërkombëtar për Zhvillim (ANZH), dhe Agjencia për Garantimin e Investimeve Shumëpalëshe (AGISH). Në lidhje me këtë anëtarësim, BQK-ja vepron si depozitare. Kjo është në përputhje me Ligjin nr. 03/L-209 për Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës dhe Ligjin nr. 03-L-152 për Anëtarësimin e Republikës së Kosovës në Fondin Monetar Ndërkombëtar dhe Organizatat e Grupit të Bankës Botërore.

Në qershor 2009, Qeveria e Kosovës lëshoi letra premtimi për të bërë pagesa lidhur me anëtarësimet në agjencitë e Bankës Botërore të lartpërmendura, sipas kërkesës dhe instruksioneve të pagesës së tyre. Gjithsej shuma më 31 dhjetor 2023 ishte 718 mijë dhe më 2022 shume gjithsej e këtyre letrave të premtimit ishte 718 mijë Euro.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

32. Transaksionet me palët e lidhura

Palët e lidhura përfshijnë Menaxhmentin Kyç dhe Bordin e Bankës Qendrore. Kompensimet e tyre paraqiten si më poshtë:

	2023	2022
Kompenzimet për Bordin e BQK-së	87	82
Kompenzimet për Komitetin e Auditmit	12	10
Kompenzimet për Menaxhmentin e lartë	160	153
Gjithsej	259	245

33. Ngjarjet pasuese

Asnjë ngjarje materiale pas datës së pasqyrës së pozicionit financiar nuk ka ndodhur që do të kërkonte korrigjime në pasqyrat financiare dhe as ngjarje që do të kërkonin shpalosje shtesë në pasqyrat financiare.